

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΙΓ'

ΑΘΗΝΑΙ ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1964

ΑΡΙΘ. 16

ΘΕΟΤΟΚΟΣ. (Τέλος 14ου αί. Μετέωρα, Μονή Μεταμορφώσεως).

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΛΟΓΟΝ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Χείλη ἀνθρώπινα ποτὲ δὲν θὰ καταξιωθοῦνε νὰ ὑμνολογήσουνε ἐπάξια τὴν ἱερὴ Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. Γιατὶ ἡ Παναγία στέκεται ψηλότερα ἀπὸ κάθε ὑμνολόγημα. Μὰ ὁ καλὸς Θεὸς δέχεται τὸ καθετί, πού τοῦ προσφέρομε μ' ἀγνή προαίρεση, ὅσο φτωχὸ καὶ νᾶναι. Κι' ἔτσι, θ' ἀγωνισθοῦμε νὰ ψελλίσωμε κάποιον πρεπούμενον ἐγκώμιον στὴ Θεομήτορα· ἀφοῦ ἐπικαλεσθοῦμε πρῶτα τὴ χάριν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ Λόγου, πού ἀπ' αὐτὴν ἐπήγρε σάρκα, καὶ εἶναι κι' ὁ μοναδικὸς κι' ὀλοζώντανος κι' ἀπερίγραπτος ἔπαινός της. Καὶ γιὰ τὴ θάρρητά μας αὐτὴ καὶ τὴν φτωχὴν μας προσφοράν, ἃς μᾶς συγχωρήσῃ κι' ἃς μᾶς συμπαθήσῃ ἡ Μεγαλόχαρὴ πού στέκεται ἐπάνω ἀπ' ὅλα τὰ κτίσματα, καὶ καταξιώθηκε νὰ γίνῃ μητέρα τοῦ Δημιουργοῦ!

Σήμερα, ἡ Θεοτόκος ἀνεβαίνει στὰ οὐράνια. Σήμερα, ἡ ἔμψυχη καὶ ἱερώτατη Κιβωτὸς τοῦ Θεοῦ κατατίθεται σ' ἀχειροποίητο ναό. Σήμερα, τὸ λευκότερον περιστέρι ἀνοίγει τὰ φτερά του καὶ πετᾷ πρὸς τὸν κόσμον τὸν νοητό. Σήμερα, ὁ θησαυρὸς τῆς ζωῆς καὶ ὁ ὠκεανὸς τῆς Χάρης ἀφήνει τὸν κόσμον μας αὐτὸν καὶ ὑψώνεται ἐπάνω ἀπὸ τὰ γήινα.

Σήμερα, οἱ μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ μαζεύονται, σὰν ἀετοί, γύρω ἀπὸ τὴν ἐπιθανάτια κλίνη της, ἀπ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ κόσμου, πού εἶχανε σκορπισθῆ. Γιατὶ, ὅπως εἶχεν εἰπῆ ὁ Χριστός, ὅπου βρίσκεται πτώμα, ἐκεῖ συνάζονται ἀετοί. Τὴν περιτριγυρίζουν οἱ αὐτόπτες τοῦ θείου Λόγου καὶ οἱ πνευματικοὶ ὑπηρέτες τοῦ παιδιοῦ της, γιὰ τὴν αἰσθάνονται κατὰ δική τους. Σκύβουν θλιμμένα τὰ κεφάλια τους κάτω ἀπὸ τὴν πανευλόγητην αὐτὴν Πηγὴν. Καὶ μαζί τους εἶναι καὶ οἱ διάδοχοί τους· κι' ὅλη ἡ Ἱερουσαλημίτικη Ἐκκλησία. Κι' ἄορατοι παραστέκονται καὶ δορυφοροῦνε μαζί τους κι' ὅλοι οἱ παλῆοι Προφῆτες καὶ Δίκαιοι. Μὰ δὲν λείπουν καὶ οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ· καὶ δορυφοροῦνε κι' αὐτοὶ τὸν ἐπίγειον θρόνον τοῦ Κυρίου τους. Κι' ὅλος αὐτὸς ὁ θεατὸς κι' ἀθέατος κόσμος περιστοιχίζει, μὲ φόβον καὶ μὲ βαθεῖαν

συγκίνηση Αὐτήν, πού καθαγίασε τὸ Πνεῦμα καὶ ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Κι' ἀκούονται ἀπὸ τὰ στόματά τους ὕμνοι ἐξόδιοι καὶ λόγια θεόπνευστα. Γιατὶ πρεπούμενο ἦτανε, νὰ ὕμνολογηθοῦν καὶ στὴν περίστασιν αὐτὴν ἡ ἀπέραντη ἀγαθότητα, ἡ ἀκατάληπτη δύναμη καὶ ἡ ἀβυθομέτρητη εὐσπλαγχνία καὶ ἀγαθότητα Ἐκείνου, πού χωρὶς ν' ἀποξενωθῆ διόλου ἀπὸ τὸ αἰώνιο μεγαλειό του, ἐκενώθηκε στὸν κόσμον· καὶ πῆρε, Αὐτὸς ὁ ὑπερούσιος, οὐσία καὶ σάρκα καὶ ὅσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα μιᾶς γυναίκας. Κι' αὐτό, γιὰ νὰ σηκώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ὡς τὸν οὐρανό. Καὶ γίνηκε Θεὸς μαζί καὶ ἄνθρωπος.

Τότε λοιπὸν ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὐα, οἱ προπάτορές μας, ἔκραζαν χαρμόσυνα:—«Ἐσὺ, πανευλόγητη κόρη, μᾶς ἔλυσες ἀπὸ τῆς παρακοῆς μας τὸ ἐπιτίμιο. Ἐσὺ, πού εἶχες κληρονομήσει ἀπὸ ἐμᾶς σῶμα φθαρτὸ καὶ μάταιο, καταξιώθηκες νὰ κυφορήσῃς νέο κι' ἄφθαρτο κι' ἀκατάλυτον ἔνδυμα. Ἐμεῖς τὸν κλείσαμε τὸν Παράδεισον· κι' ἐσὺ τὸν ἄνοιξες διάπλατα. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸ νὰ γευθῆς κι' ἐσὺ τὸν θάνατο, πού στάθηκες πανάχραντη καὶ πανάμωμη; Ἐσὺ εἶσαι ἡ γέφυρα πρὸς τὴ ζωὴ. Ἡ κλίμακα, πού ἀνεβάζει στὸν οὐρανό!»!

Καὶ στὰ λόγια αὐτὰ πρόσθετεν ὁ χορὸς τῶν Ἀγίων· «Σ' ἐσένα ἐπληρώθηκαν οἱ προφητεῖες. Σὺ μᾶς ἔφερες τὴν ἄνοιξη πού προσδοκούσαμε. Χάρις σ' ἐσένα λυτρωθήκαμε ἀπὸ τὴν ἀλυσίδες τοῦ θανάτου. Ἐλα κοντά μας, ὦ θεία καὶ ζωοπάροχη ψυχὴ. Ἐλα κοντά μας, πού σὲ λαχταροῦμε ἀπὸ αἰῶνες μακρούς».

Μὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἅγιοι, πού περιτριγύριζαν τὸ πάνσεπτο σκηνώμα της ὀλόσωμοι, δὲν εἶχανε κι' αὐτοὶ λιγώτερο θερμὰ λόγια—«Μεῖνε κοντά μας, τῆς ἔλεγον. Ἐσὺ εἶσαι τὸ στήριγμά μας καὶ ἡ παρηγοριά μας στὸν κόσμον αὐτόν. Μὴ μᾶς ἀφήνῃς πεντάρφανους, Ἐσὺ πού καταξιώθηκες νὰ γίνῃς ἡ μητέρα Ἐκείνου, πού γιὰ τὴ χάρι του καὶ γιὰ τ' ὄνομά του πεθαίνομε κάθε ἡμέρα καὶ κάθε στιγμὴ».

Τέτοια λόγια φαντάζομαι πῶς τῆς ἔλεγον οἱ θεοὶ Ἀπόστολοι κι' ὅλο τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας, πού τὴν περιτριγύριζε. Μὰ νογώντας, πῶς θέλημα τοῦ Θεοῦ ἦτανε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν

κόσμο μας αὐτόν, τὴν μοιρολογούσανε ὑμνητικά, κι' ἀναβε μέσα τους ἢ λαχτάρω, νάτανε βολετὸ νὰ ταξιδέψουνε κι' αὐτοὶ μαζί της. Κι' ἔτσι, ἀφοῦ τῆς πλέξανε πολὺανθο κι' ὀλομύριστο στεφάνι ἱερῆς ὑμολογίας, σταματήσανε, γιὰ ν' ἀκούσουνε τὴν ὑπερθαύμαστην αὐτὴν στιχολογία. Γιατὶ τὸ θεῖο παιδί της ἀπλω-νε κι' ὄλας τὰ χέρια του ἐπάνω ἀπὸ τὸ σκῆνωμά της, γιὰ νὰ δεχθῆ τὴν ψυχὴ της. Κι' Ἐκεῖνη τοῦλεγε—«Στὰ χέρια Σου, παιδί μου, ἀφήνω τὸ πνεῦμά μου. Δέξου με, ποῦ μ' ἐφύλαξες ὀλόαγνη στὴ Γέννησή σου. Σὲ σένα, παιδί μου, κι' ὄχι στὴ γῆ, παραδίνω τὸ σῶμά μου. Πάρε με κοντὰ Σου, παιδί μου, γιὰ νάμαι πάντα ἐκεῖ ποῦ εἶσαι καὶ Σὺ. Ἐσύ, παιδί μου, νὰ σταθῆς παρηγοριὰ καὶ στ' ἀδέλφια σου, ποῦ ὡς τώρα ἔμενα κοντὰ τους».

Καὶ τῆς ἀπάντησε ὁ Χριστὸς—«Ἐλα, εὐλογημένη μου Μητέρα, ποῦ στάθηκες ὑπόδειγμα στὶς γυναῖκες. Ἀναστήσου καὶ τρέξε κοντὰ μου. Ὁ χειμῶνας πέρασε πιά, καὶ ἦλθε ἡ ὥρα τῆς καλοκαιριᾶς καὶ τῆς τιμῆς. Θὰ στέκεσαι κοντὰ μου ὑπέρκαλλη. Γιατὶ ρύπος καὶ κατηγόρια δὲν ὑπάρχει σ' ἐσένα. Καὶ ἡ πνευμα-τικὴ σου εὐωδία εἶναι πολὺ ἀνώτερη ἀπ' ὄλα τ' ἀρώματα τῆς Γῆς». Κι' ὅταν ἀκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ἡ Παναγία, παράδωσε τὸ πνεῦμά της στὰ χέρια τοῦ Παιδιοῦ της.

Καὶ τί γίνηκε τότε; Τὰ στοιχεῖα τῆς Κτίσης ἀναταραχθῆκανε κι' ἀλλοιωθῆκανε. Καὶ γίνηκε σάλαγος κι' ἀναταραχὴ. Κι' ἀκού-σθηκαν ὑμνωδίες ἀγγελικῆς ἐπάξιες. Κι' ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους συνώδευαν τὴν πανάμωμη ψυχὴ της, ὅπως ἀνέβαινε στὰ οὐρά-νια· κι' ἄλλοι τὴν εἶχανε περιτριγυρίσει· κι' ἄλλοι στέκονταν γύρω ἀπὸ τὸ πανάγιο σκῆνωμά της.

Τότε λοιπὸν ἡ Κιβωτὸς τοῦ Κυρίου μας ξεκίνησε ἀπὸ τὸ ὄρος Σιών, γιὰ νὰ περάσῃ ἐποχούμενη ἐπάνω στοὺς νώμους τῶν θείων Ἀποστόλων, μέσα ἀπὸ τὸν γῆινο τάφο της στὰ οὐράνια. Κι' ἔμοιαζε σὰν μιὰ νύφη πεντάμορφη, ποῦ τὴν χρυσοστόλιζε καὶ τὴν ἐξωρᾶίζε μιὰ ἀπερίγραπτη λάμψη τοῦ Πνεύματος. Ἀγγελοὶ τρέχανε μπροστά· ἄλλοι ἀκολουθούσανε· κι' ἄλλοι σκέπαζαν μὲ τ' ἁγιασμένα τους φτερά τὸ ξόδι της, ὡς ποῦ ἔφθασε στὸ χωριὸ Γεθσημανή. Κι' ὅπως ὁ Βασιλεὺς Σολομώντας, ὅταν ἀποτελεί-ωσε τὸν περίλαμπρο ναὸ μάζεψεν ὄλους τοὺς ἱερωμένους τοῦ Ἰσραὴλ κι' ὄλο τὸν λαό, γιὰ νὰ συνοδέψουν τὴν εἴσοδο τῆς Κιβωτοῦ στ' ἅγια τῶν ἁγίων, ἔτσι γίνηκε καὶ τότε στὴν ἱερὴ κατάπαυση τῆς νέας Κιβωτοῦ· ποῦ εἶχε κλείσει μέσα της, ὄχι

τῆ Διαθήκῃ τοῦ Κυρίου, ἀλλ' αὐτούσιο τὸν Υἱὸ καὶ Λόγο τοῦ Θεοῦ. Κι' ἀκολούθησε τὸ ξόδι τῆς κι' ὁ ἴδιος ὁ νέος Σολομώντας, ὁ εἰρηνευτῆς τοῦ κόσμου, κι' ἀριστοτέχνης ταξινόμος τοῦ Συμπαντος. Κι' ἀκολούθησαν τὰ ὑπερκόσμια τάγματα τῶν Ἁγγέλων. Καὶ οἱ προεστοὶ κι' ἑρμηνευτὲς τῆς Καινούργιας Διαθήκης, οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, κι' ὅλοι οἱ πιστοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ. Κι' ὅλοι μαζί συνώδευσαν τὸ θεῖο τῆς σκῆνωμα.

Κι' ἐκεῖ στὴ Γεθσημανή, μέσα σ' ἀποχαιρετιστήριους ἀσπασμούς καὶ θρήνους καὶ δάκρυα καὶ ὕμνους ἐπιτάφιους, κατέθεσαν σὲ μνημεῖο τὸ πανάγιο σῶμά τῆς· ἀπὸ τὸ ὁποῖο, στὰ τρίμερά τῆς, θὰ ὑψώνονταν στοὺς οὐρανοὺς.

Ἐλάτε λοιπόν, Χριστιανοὶ μου, νὰ τιμήσωμε, μὲ ἱεροὺς ὕμνους, τὴν Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου. Δὲν ὑπάρχει καὶ δὲν γεννήθηκε ποτές ἄλλο πλάσμα ἀγνότερο κι' ἐνδοξότερον ἀπ' Αὐτὴν. Γιατὶ αὐτὴ μᾶς φανέρωσε τὴν ἀβυθιομέτρητην ἄβυσσο τῆς θείας Ἀγάπης. Αὐτὴ ἔμεσίτευσε, γιὰ νὰ συμφιλιωθῆ ὁ Θεὸς μὲ τὸν ἄνθρωπο. Αὐτὴ μᾶς ἐχάρισε τὴν εἰρήνην. Καὶ χάρις σ' αὐτὴν ἐνωθήκανε τὰ ἐπάνω μὲ τὰ κάτω. Μαζί μὲ τὴν ἀρχαία προφήτισσα, τὴ Μαριάμ, ἃς χορέψῃ κάθε παρθενικὴ ψυχὴ, μὲ σάλπιγγες καὶ μὲ τύμπανα· κι' ἃς νεκρώσωμε τὰ γήινα μέλη μας· γιατί αὐτὰ εἶναι ἡ μυστικὴ φόρμιγγα. Ἄς ἀλαλάξωμεν ἀπὸ χαρὰ γύρω ἀπὸ τὴν ἔμψυχη Κιβωτὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ παρευθὺς θὰ σωριασθοῦνε σ' ἐρείπια, τὰ τείχη τῆς νοητῆς Ἱερικῶς καὶ τῶν ἐναντίων δυνάμεων οἱ βαρειοὶ καὶ σκυθρωποὶ πύργοι. Καὶ μαζί μὲ τὸν πρωτοστάτην Ἁγγελο, τὸν Γαβριήλ, ἃς ἀνακράξωμε κι' ἐμεῖς—Χ α ἱ ρ ε κ ε χ α ρ ι τ ω μ ἔ ν η, ὁ Κ Ὑ ρ ι ο ς μ ε τ ἄ σ ο Ὡ! Χαῖρε τὸ ἀστείρευτο πέλαγος τῆς χαρᾶς! Χαῖρε ἡ μοναδικὴ μας λυτρώτρια ἀπὸ τὴ λύπη! Χαῖρε τὸ γλυκύτατο βάλσαμο κάθε πονεμένης καρδιάς!

Ἐπίδ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀποστέλλοντες ταχυδρομικὰς ἐπιταγὰς πρὸς τὰ περιοδικὰ «Ἐκκλησία», «Θεολογία» καὶ «Ἐφημέριος», ὅπως σημειῶσιν ἐπ' αὐτῶν τὴν αἰτίαν τῆς ἀποστολῆς.

Η ΑΧΡΑΝΤΟΣ ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Σήμερα, 15 Αυγούστου, ἡ Ἐκκλησία μας γιορτάζει τὴν Κοίμηση τῆς Παναγίας. Στὴ θρησκευτικὴ γλῶσσα τὸ θάνατο τῶν ἁγίων δὲν τὸν λένε τελευτῆ, ἀλλὰ τὸν λένε Κοίμηση, γιὰ τὴν μακαριότητα ποὺ ἔχει ἡ λέξη καὶ γιὰ νὰ δείξουνε πὼς δὲν πεθάνανε ἀλλὰ πὼς κοιμοῦνται γλυκά, κατὰ τὰ λόγια ποὺ εἶπε ὁ Χριστὸς στοὺς μαθητάδες του γιὰ τὸν Λάζαρο: «Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοιμηται» (Ἰω. ια' 11), καὶ στοὺς συγγενεῖς τῆς κόρης τοῦ ἀρχισυναγώγου, ποὺ κλαίγανε καὶ ὀδυρόντανε: «Τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανε, ἀλλὰ καθεύδει» (Μάρκ. ε' 29). Ὑστερότερα οἱ Χριστιανοὶ λέγανε καὶ γιὰ τοὺς πεθαμένους ἀνθρώπους πὼς κοιμηθήκανε: «Ἐκοιμήθη ὁ δούλος τοῦ Θεοῦ τάδε».

Γιὰ τὴν Κοίμηση τῆς Παναγίας δὲν γράφει τίποτα τὸ Εὐαγγέλιο· γράφει μοναχά γιὰ τὴ Γέννησή της καὶ γιὰ τὸν Εὐαγγελισμό. Τὰ τῆς Κοιμήσεως τὰ γνωρίζουμε ἀπὸ τὴν ἁγία Παράδοση, κατὰ τὴν ὁποία τὴν Παναγία τὴν ἐπῆρε μετὰ τὴν Ἀνάσταση ὁ ἀπόστολος Ἰωάννης, ὅπως τοῦ παράγγειλε ὁ Χριστὸς ἀπὸ τὸ σταυρό, καὶ τὴν εἶχε στὸ σπίτι του σὰν μητέρα, καὶ πὼς ὕστερότερα τὴν εἶχε μαζί του στὴν Ἐφεσο, πρᾶγμα ποὺ δὲν εἶναι βέβαιο. Ἡ Παναγία καθότανε μαζί του, ὡς ποὺ τελείωσε τὴ ζωὴ της, σ' ἓνα σπίτι κοντὰ στὸ κῆπο τῆς Γεθσημανῆς. Αὐτὸ τὸ μέρος τὸ ἀγαποῦσε πολὺ ὁ Χριστὸς καὶ πήγαινε συχνὰ ἐκεῖ μὲ τοὺς μαθητάδες του. Ἐκεῖ πῆγε κ' ὕστερα ἀπὸ τὸν Μυστικὸ Δεῖπνο καὶ προσευχήθηκε, τὴ νύχτα ποὺ τὸν πιάσανε οἱ Ἰουδαῖοι. Ἐκεῖ λοιπὸν καθότανε κ' ἡ Παναγία καὶ περίμενε νὰ τὴν πάρει ὁ Γυιὸς της. Καὶ σὰν ἦρθε ὁ καιρὸς, ἔστειλε ὁ Χριστὸς Ἄγγελο νὰ τῆς πεῖ πὼς θὰ τὴν πάρει ἀπὸ τὴν πρόσκαιρη ζωὴ στὴν αἰωνία. Σὰν τὸ ἄκουσε ἡ Παναγία αὐτὸ χάρηκε κ' ἀνέβηκε στὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἀπ' ὅπου εἶχε ἀναληφθεῖ ὁ Κύριος, κ' ἔκανε τὴν προσευχὴ της. Καὶ γυρίζοντας στὸ σπίτι της, τὰ ἐτοίμασε ὅλα γιὰ τὴν ταφὴ της ἢ ἴδια. Πόσο συγκινητικὸ εἶναι νὰ βλέπει κανένας τὴν Παναγία νὰ ἐτοιμάζει μὲ τὰ ἀχραντα χέρια της τὸ σπίτι της, τὸ κλινάρι της, τίς λαμπάδες, τὸ θυμιατήρι μὲ τὸ λιβάνι, καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζοτανε γιὰ τὴν κηδεαία της. Ἀπὸ μικρὸ κορίτσι ἀγαποῦσε τὴν ἐργασία κ' ὀλοένα δούλευε, πότε γνέθοντας, ὅπως στὸν Εὐαγγελισμό ποὺ τὴ βρῆκε ὁ Ἀρχάγγελος μὲ τὴ ρόκα στὸ χέρι, πότε ράβοντας ἢ ἴδια τὰ φορέματά της, ὡς αἰμάτια αὐτόρραφα ἀγαπῶσα, κ' ὕστερότερα, σὰν γεννήθηκε ὁ Χριστὸς, ὑφαίνοντάς του τὸν «ἄρραφον» ἐκεῖνον χιτῶνα ποὺ τοῦ τὸν βγάλανε τὴν ὥρα ποὺ τὸν σταυρώσανε, καὶ ποὺ ἦτανε τόσο ἔμορφος, ὥστε κ' οἱ στρατιῶτες δὲν

Θελήσανε νά τόν σχίσουνε, ὅπως κάνανε γιά τὰ ἄλλα ροῦχα, ἀλλά εἶπανε νά βάλουνε κλῆρο σ' ὅποιον λάχει, ὅπως γράφει ὁ ἴδιος ὁ Ἰωάννης, ὁ ψυχογυιός της. Καί στά γεράματά της δὲν ξεκουράσθηκε, ἀλλά ἡ ἴδια ἔκανε τίς δουλειές τοῦ σπιτιοῦ, ἔρραβε, μαγειρεύε, περιποιότανε τὸν καινούργιο γυιό της τὸν Ἰωάννην, κι' ὡς τὴν τελευταία ὥρα τῆς ζωῆς της, μὲ τὰ χέρια ἐκεῖνα τὰ ἁγιασμένα ποὺ σπαργάνωσε τὸν Χριστό, ἐτοίμασε τὸ κριββάτι της, κι' ὅλα τὰ τῆς ταφῆς της.

Σ' ὅλα στάθηκε τύπος καὶ ὑπογραμμὸς γιά τίς καλὲς γυναῖκες, στὴ φρονιμάδα, στὴν ταπείνωση, στὴν ὑπομονή, στὴν ἀγιότητα, στὴν ἀφοσίωση καὶ στὴ νοικοκυρωσύνη. Νοικοκυροῦλα δώδεκα χρονῶν, τότε ποὺ ἀφιερώθηκε στὸν Ναό, νοικοκυρά καὶ στά γεράματά της, ποὺ κόντευε ἡ ὥρα νά φύγει ἀπὸ τὸν κόσμο! Δὲν κλαῖτε, ἐσεῖς ποὺ ἀφήνετε τὰ σπίτια σας, κοπέλλες ἀνύπαντρες, εἴτε μητέρες, καὶ γυρίζετε στὶς διασκεδάσεις, δὲν δακρῦζετε ποὺ βλέπετε τὴν Παναγία νά εἶναι ἀφωσιωμένη στὸ σπίτι της καὶ νά ὑπηρετᾷ τὸν ἑαυτό της καὶ τοὺς δικούς της, ἡ Παναγία ποὺ τὴν ὑπηρετοῦσαν οἱ Ἄγγελοι! Καὶ ποὺ σὰς δείχνει τὸν ἑαυτό της παράδειγμα σὲ ὅλα, ὥστε νά κάνετε εὐτυχισμένο τὸ σπίτι σας καὶ τοὺς δικούς σας, μὲ τὴ μοσχοβολιά τῆς νοικοκυρωσύνης! Τὴν Παναγία εἶχανε πάντα γιά παράδειγμα οἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδας, καὶ μὲ τὴ φρονιμάδα τοὺς ἀνακουφίζανε τὸν ἄνδρα τους, παρηγοροῦσανε τίς πίκρες του, κάνανε παιδιὰ καλά, ὑπομονεῦσανε στὶς δυστυχίες, οἰκονομοῦσανε τὸ σπίτι τους, ἐνῶ τώρα, μὲ τὸν κακὸ δρόμο ποὺ πήρανε πολλὲς ἀπ' αὐτές, γιά νά γίνουνε «πολιτισμένες», τὸ σπίτι ἔχασε τὴ ζέστη του, σὰν τὴ φωλιά ποὺ τὴν παράτησε τὸ πουλί, ὁ ἄνδρας ἔγινε ἀδιάφορος, τὰ παιδιὰ πήρανε κακὴ ἀνατροφή, ἡ ζωὴ γίνηκε βαρετὴ, κι' ὅλα πᾶνε γκρεμοῦ.

Λοιπὸν, ἀφοῦ ἐτοιμάσθηκε ἡ Παναγία, ξάπλωσε στὴν κλίνη της, εὐτρέπισε τὰ ροῦχα της, σταύρωσε τὰ ἄχραντα χέρια της ἀπάνω στὸ στήθος της, καὶ περίμενε τὸν Γυιό της νά πάρει τὴν ψυχὴ της. Πῶς νά παρασταθεῖ μὲ λόγια ἡ ἐπίσημη στιγμή ἐκεῖνη! Μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ ἀπόμερο σπίτι τῆς Γεθσημανῆ, ἡ Παναγία γράα (τὸ Ρόδον τὸ Ἀμάραντον), ὀλομόναχη νά περιμένει τὸν θάνατο, σὰν ἄνθρωπος ποὺ ἦτανε, σταυροχεριασμένη, μὲ τὰ πόδια της κοντὰ τὸνα στάλλο, μὲ τὰ βλέφαρα κλεισμένα. Καὶ νά λέγει, χωρὶς νά ἀκούγεται: «Ἀπόστολοι, ἐκ περάτων συναθροισθέντες ἐνθάδε Γεθσημανῆ τὸ χωρίον, κηδεύσατέ μου τὸ σῶμα. Καὶ σύ, Υἱὲ καὶ Θεέ μου, παράλαβέ μου τὸ πνεῦμα».

«Καὶ γενομένης βροντῆς μεγάλης, παρεγένοντο οἱ Ἀπόστολοι πάντες ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς διὰ νεφελῶν πρὸς τὸ κηδεῦσαι τὸ

ἄχραντον αὐτῆς σῶμα. Καὶ σχηματισθεῖσα ἐπὶ τῆς κλίνης, παρέθετο τὴν ἁγίαν αὐτῆς ψυχὴν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Υἱοῦ καὶ Θεοῦ αὐτῆς».

Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, βρεθῆκανε στὴν κήδευση τῆς Παναγίας καὶ τέσσαρες ἱεράρχες, ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφότης, ὁ ἅγιος Ἰερόθεος, Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης καὶ ὁ ἅγιος Τιμόθεος.

«ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος! ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ἐν μνημείῳ τίθεται καὶ κλίμαξ πρὸς οὐρανὸν ὁ τάφος γίνεται. Εὐφραίνου Γεθσημανῆ, τῆς Θεοτόκου τὸ ἅγιον τέμενος».

«Τῇ ἀθανάτῳ σου Κοιμήσει, Θεοτόκε Μήτηρ τῆς ζωῆς, νεφέλαι τοὺς Ἀποστόλους αἰθερίους διήρπαζον. Καὶ κοσμικῶς διεσπαρμένους, ὁμοχώρους παρέστησαν τῷ ἀχράντῳ σου σῶματι. Οἱ καὶ κηδεύσαντες σεπτῶς, τὴν φωνὴν τοῦ Γαβριὴλ μελωδοῦντες ἀνεβόων: Χαῖρε Κεχαριτωμένη, Παρθένε, μήτηρ ἀνύμφευτε, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Μεθ' ὧν ὡς Υἱόν σου καὶ Θεὸν ἡμῶν, ἰκέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν».

Οἱ Ἀπόστολοι, ἀφοῦ βάλανε στὸ μνήμα τὸ σκῆνος, καθίσανε στὴν Γεθσημανῆ τρεῖς μέρες, κατὰ θεία οἰκονομία. Γιατὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους, ὁ Θωμᾶς, δὲν πρόφθασε τὴν κηδεῖα, ἀλλὰ ἐπῆγγε τὴν τρίτη ἡμέρα. Κ' ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι Ἀπόστολοι βλέπανε πῶς εἶναι ἀπαρηγόρητος, ἀποφασίσανε νὰ ἀνοιξοῦνε τὸ μνήμα γιὰ νὰ προσκυνήσει καὶ ὁ Θωμᾶς τὴν Παναγία. Ἀλλὰ τὸ σῶμα ἔλειπε καὶ ὁ τάφος ἦταν ἀδειος, καὶ μονάχα τὸ σάβανο ἦταν μέσα: «Εὗρον γὰρ αὐτὸν κενὸν τοῦ ἁγίου σώματος, μόνην δὲ τὴν σινδόνα φέροντα, παραμυθίαν μείνασαν τοῖς λυπεῖσθαι μέλλουσι καὶ πᾶσι τοῖς πιστοῖς, καὶ τῆς μεταθέσεως ἀψευδὲς μαρτύριον».

Τὴν Κοίμηση τῆς Παναγίας τὴν ὑμνήσανε μὲ λαμπρότητα καὶ μὲ κατάνυξη οἱ ὑμνωδοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας. Κ' οἱ ἁγιογράφοι καταστολίσανε τὶς ἐκκλησιᾶς μὲ τὴν εἰκόνα της. Σὲ κάθε παλαιὰ ἐκκλησία εἶναι ζωγραφισμένη ἡ Κοίμησις σὲ μεγάλο σχῆμα ἀπάνω ἀπὸ τὴν πύλη τῆς εἰσόδου, ἀπὸ τὸ μέσα μέρος τοῦ καθολικοῦ, παράσταση πολυπρόσωπη, γιατί ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς δώδεκα Ἀποστόλους, ποὺ στέκονται γύρω στὴν ξαπλωμένη Παναγία, καὶ ἀπὸ τὰ σύννεφα ποὺ τοὺς σηκώνουνε γιὰ νὰ τοὺς πᾶνε στὴ Γεθσημανῆ, παριστάνεται ὁ Χριστὸς κρατῶντας τὴν ψυχὴ τῆς Μητέρας του σὰν βρέφος σπαργανωμένο, δορυφορούμενος ἀπὸ λεγεῶνα Ἀρχαγγέλων καὶ Ἄγγέλων. Καὶ μαζὶ μ' αὐτοὺς στέκονται πλῆθος κόσμος, ἄνδρες καὶ γυναῖκες σὲ στάση θρησκευτικὴ καὶ πικραμένη, καὶ ἄλλες γυναῖκες φαίνονται στὰ δώματα καὶ στὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν δακρυσιμένες καὶ τραβῶντας τὰ μαλλιά τους.

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

ΠΑΝΑΓΙΑ, “ΤΩΝ ΘΛΙΒΟΜΕΝΩΝ Η ΧΑΡΑ,,

Ἡ ἑορτὴ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ ἡ καθ' ὅλου κατα-
 νυκτικὴ περίοδος τοῦ Δεκαπενταυγούστου ὑποβοηθοῦν τοὺς πιστοὺς
 νὰ βιώσουν ὀλόκληρον τὸ μεγαλεῖον τῆς προσωπικότητος τῆς Πα-
 ναγίας, τῆς μητρὸς τοῦ Λυτρωτοῦ μας. Ἰδίως οἱ ζῶντες ἐν θλίψει
 καὶ δοκιμασίαις καταφεύγουν εἰς αὐτὴν καὶ ἐπικαλοῦνται τὴν μη-
 τρικὴν τῆς μεσιτείαν, διότι γνωρίζουν, ὅτι διὰ τῆς μεσιτείας ταύτης
 ἡ Θεοτόκος εἶναι «τῶν θλιβομένων ἢ χαρά», «χριστιανῶν ἢ προ-
 στάτις», «προστασία καὶ σκέπη», «τῶν καταπονουμένων ὁ λιμὴν
 ὁ ἀχείμαστος», «λιμὴν θαλαττεύουσι καὶ ὀρμητήριον ἐν τῷ πε-
 λάγει τῶν θλίψεων». Ἀληθῶς! Ἡ Παναγία εἶναι «τῶν θλιβο-
 μένων ἢ χαρά», διότι ἀφ' ἐνὸς εἶναι πλήρης μητρικῆς ἀγάπης
 καὶ στοργῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐγνώρισε τὸν πόνον καὶ τὴν ὀδύνην
 καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ κατανοήσῃ πάντας τοὺς θλιβομένους.

Ἡ Παναγία ἔχει τῷ ὄντι ἀπέραντον στοργὴν καὶ ἀγάπην.
 Ποῖος εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξυμνήσῃ ἐπαξίως τὴν μητρικὴν ἀγάπην,
 τὴν ὁποίαν ἐν πρώτοις ἔδειξεν ἡ Παναγία πρὸς τὸ πλέον ἀξιαγά-
 πητον παιδίον, τὸν Θεάνθρωπον Ἰησοῦν; «Ἐκαμε τὴν καρδιάν
 τῆς οὐρανόν. Τὴν ἐγέμισε μὲ οὐράνιον ἀγάπην δι' ἐκεῖνον, πού
 ἦλθεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Μὲ τὸ γλυκὺ χαμόγελόν τῆς ἐφώτιζε τὸ
 προσωπάκι τοῦ Ἰησοῦ τῆς, προτοῦ νὰ τὸ φωτίσῃ ὁ ἥλιός μας.
 Μαζὶ μὲ ὅλας τὰς ἐργασίας τῆς νοικοκυρᾶς, ἔγινε καὶ ὑποδειγμα-
 τικὴ τεκνοτρόφος. Εἰς τὸ ἅγιον νήπιόν τῆς, χωρὶς κανένα διστα-
 γμόν, χωρὶς καμμίαν μεμψιμοιρίαν, ἀφιέρωνεν ὅλας τὰς στοργικὰς
 φροντίδας τῆς ἐξαιρετικῆς μητρικῆς ἀγάπης τῆς» («Ἡ Παναγία»,
 ἔκδοσις «Ζωῆς», Ἀθῆναι 1954, σελ. 121).

Ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἀγάπη τῆς Πανα-
 γίας εἶναι ἀπαραμίλλος. Ἐστω ὡς παράδειγμα τὸ γαμήλιον δεῖ-
 πνον τῆς Κανᾶ. Ὅταν ἐσώθῃ ὁ οἶνος εἰς τὴν πτωχὴν ἐκείνην οἰκο-
 γένειαν, ἡ Παναγία ἐπεκαλέσθη τὴν θαυματουργὸν ἐπέμβασιν
 τοῦ Σωτῆρος. «Οἶνον οὐκ ἔχουσιν» (Ἰωάν. β', 3), εἶπεν ἡ στορ-
 γικὴ Δέσποινα τοῦ κόσμου μὲ πολλὴν διακριτικότητα πρὸς τὸν

πολυεσπλαγχον Υἱόν της... Καὶ φαίνεται, ὅτι ὁ γλυκασμὸς τῶν Ἀγγέλων ἐξηκολούθησε νὰ παρακαλῆ μὲ τὸ γλυκύ της βλέμμα τὸν Κύριον, μέχρις ὅτου Ἐκεῖνος μὲν ἐδέχθη νὰ τελέσῃ τὸ θαῦμα, ἐκεῖνη δὲ ἤτο πλέον δυνατὸν μὲ πολλὴν χαρὰν νὰ εἴπῃ πρὸς τοὺς ὑπηρετάς: «Ὅ,τι ἂν λέγῃ ὑμῖν ποιήσατε» (Ἰωάν. β', 5) (Ἱερωνύμου Κοτσώνη, Λόγος εἰς τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, περιοδικὸν «Ἐκκλησία», ἔτος 1958, σελ. 361-362). Καὶ σήμερον ἡ Παναγία εἶναι «τῶν πενομένων ἢ τροφῆ, τῶν ξηνητευμένων ἢ παρηγορία καὶ ἢ βακτηρία τῶν τυφλῶν, ἢ ἐπίσκεψις καὶ θεραπεία τῶν ἀσθενούντων, ἢ σκέπη καὶ προστασία τῶν καταπονουμένων καὶ τῶν ὀρφανῶν ἢ βοηθός... Εἰς ποίου τὴν προσευχὴν ἡ Παναμάμητος δὲν ἔγινε τὸ πυρίμορφον ὄχημα, διὰ νὰ φθάσῃ αὕτη ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Παντοδυνάμου; Ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Ἔθνος ἀπὸ ἡμερῶν ἀρχαίων δὲν δύναται νὰ διακηρύξῃ, ὅτι ἡ τῶν οὐρανῶν Πλατυτέρα ὑπῆρξεν εἰς αὐτὸ ὁ πύρινος στῦλος, ὀδηγῶν αὐτὸ ἐν μέσῳ τῶν μελανῶν ἐθνικῶν καταγιγῶν, καὶ νεφέλη φωτεινὴ καὶ προστατευτικὴ, ἐπισιιάζουσα αὐτῷ ἐν κινδύνοις καὶ θλίψεσιν;» (Ἱερ. Κοτσώνη, ἐνθ' ἄνωτ.).

Ἄλλ' ἡ Παναγία βοηθεῖ τοὺς θλιβομένους καὶ διὰ τὸ ὅτι ἡ ἰδία ὑπῆρξε βασιλίσσα τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης. Ὁ προφήτης Συμεὼν εἶχε προφητεύσει χαρακτηριστικῶς: «Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ρομφαία» (Λουκ. β', 35). Πράγματι ρομφαία διῆλθε διὰ τῆς ψυχῆς της, ὅταν ἀντίκρουσε τὸν Υἱόν της αἰμόφυρτον ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. «Τί ἄλλο, ἀλήθεια, μαρτύριον φοβρώτερον, ὀδυνηρότερον ἀπὸ αὐτὸ ἤμποροῦσε νὰ ὑπάρξῃ διὰ τὴν Παναγίαν Μητέρα; Νὰ ἴσταται ἐκεῖ, νὰ βλέπῃ τὸν Υἱόν της νὰ σπαράσῃ ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, καὶ αὐτῆ, ἡ Μητέρα του, νὰ μὴ ἤμπορῇ νὰ τοῦ κάμῃ τίποτε... Νὰ ἀκούῃ τὸν Ἰησοῦν της νὰ κράζῃ μέσα ἀπὸ τὰ φλεγόμενα σπλάγχνα του «διψῶ» καὶ αὐτῆ νὰ μὴ ἤμπορῇ νὰ τοῦ δώσῃ ὀλίγας σταγόνας νερό, διὰ νὰ τὸν δροσίσῃ, διὰ νὰ τοῦ ὀλιγοστεύσῃ τὴν δίψαν... Τὸ αἷμα τρέχει ἀδιάκοπα ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἀπὸ τὰ χέρια, ἀπὸ τὰ πόδια τοῦ Κυρίου καὶ αὐτῆ νὰ μὴ ἤμπορῇ νὰ σπογγίσῃ τὸ πρόσωπόν Του... Τὸ φῶς τῆς ζωῆς της, ὁ γλυκύτατος Ἰησοῦς, ποῦ ἀνέτειλεν ὡς ἥλιος εἰς τοὺς βυθισμένους εἰς τὰ σκοτάδια τῆς πλάνης καὶ τῆς ἁμαρτίας, τώρα τρεμοσβῆνει, χαροπαλαίει, ἀφήνει τὴν τελευταίαν πνοήν... Ὁ Πίνδαρος τῆς ἐκ-

κλησιαστικῆς μας ποιήσεως, ὁ γλυκύτατος Ρωμανὸς ὁ Μελωδὸς ὑμνεῖ τὸν πόνον τῆς Παναχράντου εἰς ὑπέροχον ποίημα μὲ 18 στροφάς. Εἶναι τὸ κοντάκιον τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, ποῦ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὸ πάθος καὶ τὸ ὅποῖον ἀρχίζει: «Τὸν ἴδιον ἄρνα, ἢ ἀμνάς θεωροῦσα, πρὸς σφαγὴν ἐλκόμενον, ἠκολούθει Μαρία, τρυχομένη...» («Ἡ Παναγία», σελ. 157—158). Μόνον μία μήτηρ δύναται νὰ διαισθανθῇ τὸ μέγεθος τῆς ὀδύνης τῆς Παναγίας. Οὕτως ἡ Παναγία ἐγένετο ἡ ἐκπρόσωπος τῶν θλιβομένων. Ὡς ὁ Υἱὸς τῆς ἤτο υἱὸς ὀδύνης, τοιουτοτρόπως ἐκείνη, ὡς ἐλέχθη, ἤτο βασίλισσα τοῦ πόνου, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑπομονῆς. «Δὲν ἐκτύπα τὸ στῆθος τῆς ἀπηλπισμένη. Οὔτε ἐξερίζωνε τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς. Οὔτε ἐξέσχιζε τὰ ἐνδύματά τῆς. Οὔτε ἐξέβαλλε γοερὰς κραυγὰς καὶ θρήνους καὶ κοπετούς, ὡς συνήθιζον νὰ κάμνουν οἱ συμπατριῶταί τῆς. Ἡ Παναγία ἔμεινε ἀξιοπρεπῆς, ἠρωϊκῆ, καρτερικῆ. Ἐμιμῆτο τὸν μέγαν Υἱὸν τῆς, ὁ ὅποιος καὶ εἰς τὰς σκληροτέρας στιγμὰς τοῦ μαρτυρίου παρουσιάσθη μεγαλειώδης. Ἐδείκνυε καὶ αὕτη, ὡς ὁ μέγας ἥρωας τῆς ὑπομονῆς, ὁ Ἰησοῦς τῆς, καρτερίαν καὶ ὑπομονὴν μεγαλειώδη καὶ διδακτικὴν» («Ἐνθ' ἄνωτ. σελ. 160.—«Ὁλοκληρωμένοι προσωπικότητες», ἔκδ. «Ἀποστολικῆς Διακονίας», Ἀθῆναι 1961, σελ. 390).

Ὡστε ἡ Παναγία ὡς ἔχουσα ἀπέραντον μητρικὴν ἀγάπην καὶ στοργὴν καὶ ὡς βασίλισσα τοῦ πόνου δύναται νὰ βοηθήσῃ πάντας τοὺς θλιβομένους. Διὰ τοῦτο οὗτοι ἀπευθύνουν εἰς αὐτὴν τὴν πλήρη ἐκείνης ἐπίκλησιν «Παναγία μου!». Πόσον ἐπιπολαίως κρίνουν οἱ Προτεστάνται τὴν ἐπίκλησιν ταύτην. Δὲν θεοποιοῦμεν τὴν Παναγίαν, ἀλλ' ἀπλῶς ζητοῦμεν νὰ χρησιμοποιῆ αὕτη τὴν μητρικὴν τῆς παρρησίαν καὶ νὰ μεσιτεύῃ ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐὰν τὴν μητέρα ἑνὸς ἐπιγείου προσώπου συχνάκις παρακαλῶμεν νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ ἡμῶν παρὰ τῷ ἰσχύοντι υἱῷ τῆς, πολὺ περισσότερο δυνάμεθα νὰ ἐπικαλώμεθα τὴν μεσιτείαν τῆς Μητρὸς τοῦ Λυτρωτοῦ μας.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Καθηγητῆς τοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

Πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων

**ΕΙΣ ΓΕΘΣΗΜΑΝΗ, ΤΟ ΧΩΡΙΟΝ, ΠΟΥ ΕΖΗΣΕ
ΚΑΙ ΟΠΟΥ ΠΑΡΕΔΩΣΕ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ Η ΠΑΝΑΓΙΑ**

Ἡ ἀγάπη τοῦ ἑλληνικοῦ χριστιανισμοῦ

Ἡ Γεθσημανῆ, τὸ χωρίον, πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων κρατεῖ τὴν σκέψι καὶ τὴν ψυχὴ μας σ' ἓνα ἀπέραντο δέος. Ἡ περίοδος τοῦ Δεκαπενταυγούστου ὑπῆρξε καὶ πάλιν ἡ μεγάλη χριστιανικὴ προετοιμασία γιὰ τὴ μεγάλη μυσταγωγία τῆς ἡμέρας τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἡ ἀτμόσφαιρα γύρω μας πλημμυρισμένη ἀκόμη ἀπὸ τοὺς συγκινητικούς ἤχους τῶν κωδωνοκρουσιῶν ποὺ καλοῦσαν τὴν εὐλάβειά μας στοὺς παρακλητικούς ἑσπερινούς τῶν μικρῶν ἀπομακρυσμένων ἐκκλησιῶν. Καὶ μαζί μὲ τὴν συμφωνίαν τῶν ἤχων καὶ τὸ ὄραμα ἑνὸς κόσμου θλιμμένου καὶ μαυροφορεμένου σχεδὸν ποὺ ὤδευε σκυφτὸς καὶ συντετριμμένος πρὸς γονυκλισία καὶ ψυχικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὴν μεγάλη Μητέρα ὀλοκλήρου τοῦ χριστιανισμοῦ. Μητέρες οἱ περισσότερες καὶ οἱ γυναῖκες αὐτὲς μὲ τὴν θλίψι καὶ τὸ πένθος στὴν ἐμφάνισι καὶ τὴν ψυχὴ. Ὁ μεγάλος μητρικὸς παλμὸς τῆς Ἀειπαρθένου Θεοτόκου μητέρας ἀγκαλιάζει κάθε μητρικὸ παλμὸ καὶ ἐξιδανίκευσε εὐρύτερα καὶ συγκινητικώτερα τὴν ἔννοια τῆς μητέρας, κάθε μητέρας. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Δεκαπενταυγούστου ποὺ διανύσαμε μέσα σὲ ἓνα περιβάλλον ποὺ ἀνάδινε τὸ λεπτὸ ἄρωμα τοῦ θρησκευτικοῦ θυμιάματος, ἀλλὰ καὶ τῆς μητρικῆς ψυχῆς πρὸ παντός, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ἐκράτησε καὶ τὴ φορά αὐτή, ὅπως κάθε φορά, τὴν ψυχὴ μας σὲ συγκινητικὴ συνταραχὴ καὶ τὴν σκέψι μας σὲ μιὰ ἔκστασι. Ἡ πορεία τῶν Ἀποστόλων στὸ προσκλητήριον τῆς Παρθένου γιὰ τὴν κηδεῖα τοῦ ἀχράντου σώματός της γίνεται πορεία καὶ ὄλων τῶν εὐλαβῶν χριστιανῶν. Μορφὲς βιβλικὲς εὐλαβῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν ζωντανεύουν μὲ τὴν συνοδοιπορία τους στὸ προσκῆνυμά μας πρὸς τὴν Γεθσημανῆ καὶ δονοῦν καὶ τίς πλέον σκληρὲς χορδὲς τῆς καρδιάς μας. Ὁ μοναστής καὶ τραγουδιστής τοῦ κόσμου τῶν ταπεινῶν καὶ τῶν ἁγίων ἀνθρώπων, ὁ Ἄλεξ. Παπαδιαμάντης, προβάλλει καὶ πάλι τὴν χριστιανικὴ του εὐλάβεια καὶ προπορεύεται στὴν συνοδοιπορία μας κατὰ τίς ἡμέρες τοῦ Δεκαπενταυγούστου.

Ἡ Γεθσημανῆ, τὸ χωρίον, σὰν φωτερό ὄραμα μπροστά μας. Ἡ μορφή τῆς πανάχραντης Θεομήτορος γεμίζει τὸν βαθύτερο κόσμο μας μὲ εὐλάβεια. Γονατίζουμε νοερώς μπροστά στὴν

Παναγία Παρθένα και παρακολουθούμε με έκστασι και συγκίνηση την μετάστασί της προς τους ουρανούς. Μαζύ με τους συγκεντρωθέντας εκ των περάτων του κόσμου Ἀποστόλους του Λυτρωτή Θεοῦ και Υἱοῦ της ὑψώνουμε εὐλαβικά την δέησί μας προς την ἀπερχομένην εκ του κόσμου θείαν Μητέρα και ἡ δέησίς μας αὐτή για την μεσιτείαν ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν σκορπίζει γύρω μας μιὰ ἀνακούφισι και μιὰν ἐλπίδα. Καμμιά ἄλλη μορφή ὅπως τῆς Παναγίας δὲν δημιουργεῖ τόσον θαυμασμό και τόση ἀνέκφραστη συγκίνηση. Καὶ ἡ μετάστασίς της ἀπὸ τὸν γῆινο κόσμο ἀνοίγει ἕνα τεράστιο κενὸ εἰς την ἀνθρωπίνην χριστιανική ψυχή. Μητέρα του Θεοῦ, ἔχει ἀγκαλιάσει με την μητρική στοργή και ἀγάπη της ὅλην την ἀνθρωπότητα. Αἰσθανόμεθα την μετάστασί της ὡς ἕνα ἀπορφανισμό μας πού τὸν μετριάζει ἡ σκέπι και ἡ βεβαιότης, ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἐγκαταλείψη ἡ μητρική αὐτή στοργή και ἀγάπη. Τὴν πανωραία αὐτὴν μορφή τῆς Παναγίας τὴν ἀντικρύζουμε σήμερα και τὴν ἀγκαλιάζουμε ὑπὸ πολλαπλῆς ἐκδηλώσεις. Τὴν αἰσθανόμεθα σὲ κάθε βῆμα τῆς ζωῆς μας νὰ μᾶς παρακολουθῇ. Ἡ ζωὴ και ἡ ἱστορία του ἔθνους μας συνδεδεμένη με την μορφή τῆς κόρης τῆς Ναζαρέτ. Καὶ κάθε γωνιά ἐλληνικῆς γῆς ἀφιερωμένη σ' ἕνα βωμὸ μπροστὰ στὸν ὁποῖον λατρεύεται ἡ Παναγία. Πουθενὰ ἴσως ἄλλοῦ ὅσον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Θεομήτωρ δὲν λατρεύεται με τόσην εὐλάβεια και πίστι. Τὸ ἐλληνικὸ νησί, κάθε ἐλληνικὸ νησί, ἔχει τὴν Παναγία του ὡς προστάτιδα και μεγάλην Μητέρα του. Ἡ νησιώτικη ἐλληνική εὐλάβεια βρίσκει τὴ καλλίτερη ἐκδήλωσί της στὴν λατρεία της πρὸς τὴν ἀειπάρθενο Παναγία. Καὶ κάθε Παναγία, πού εἶναι ἡ μία και ὑπεραγία Μητέρα του Θεοῦ, ἔχει τὴν ἱστορία και κάτι ξεχωριστὸ ἀπὸ τὴν θεία της ἐκδήλωσι. Τὰ εὐλαβικά χέρια πού ὑψώνονται παρακλητικά πρὸς Αὐτὴν και τὰ τρεμάμενα γόνατα πού κλίνονται μπροστὰ στὴν εἰκόνα της σὲ μιὰ σιωπηλὴ συγκινητικὴ δέησι μητέρας ἢ πονεμένης γυναίκας και ἀδελφῆς συνθέτουν ἕνα κόσμο, μέσα στὸν ὁποῖον τὸ χαμόγελο τῆς Θεοτόκου δημιουργεῖ τὶς ὠραιότερες ἐλπίδες.

Τὰ λευκὰ μικρὰ ἀλλὰ και μεγάλα καμπαναριά πού ἀντικρύζουμε πλέοντας πρὸς τὶς ἐλληνικὲς νησιώτικες ἀκτὲς σταματοῦν τὴν σκέπι μας μπροστὰ στὶς μορφῆς τῆς Παναγίας. Ἡ θαυματουργὸς Παναγία του μεγάλου Κυκλαδικοῦ νησιοῦ, ἡ Εὐαγγελίστρια τῆς Τήνου, προβάλλει τὴν φωτοβολία της και μᾶς κρατᾷ σὲ μιὰ σιωπηλὴ δέησι μπροστὰ της. Ἐχει συνδεθῆ ἡ Μεγαλόχαρη με τὴν ἱστορία τῆς σύγχρονης Ἑλλάδος, με τοὺς ἀγῶνας και τὶς περιπέτειές της. Συνέχεια ἡ συμπαράστασις πρὸς τὸ ἀγω-

νιζόμενον ἑλληνικὸν ἔθνος τῆς Παναγίας, ποῦ ἐστάθηκε πρόμαχος τοῦ Βυζαντίου σὲ ἀγῶνες τῶν πιστῶν κατὰ τῶν βαρβάρων καὶ συγκεκριμένα τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, στὴν περικαλλῆ ἐκκλησία τῆς ὁποίας ἀνεπέμφθη γιὰ πρώτη φορὰ ὁ εὐχαριστήριος ὕμνος πρὸς τὴν Ὑπέρμαχον Στρατηγὸ ὕστερα ἀπὸ τὴν πανικόβλητη φυγὴ καὶ κατατρόπωσι τῶν Ἀβάρων ἐπιδρομέων ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου, ποῦ τὸν ἀνεπλήρωσε τότε ὁ Πατριάρχης Σέργιος. Μὲ τὴν Μεγαλόχαρη αὐτὴν τῆς Τήνου ὤδευσε ἡ ἑλληνικὴ νεότης κατὰ τοῦ ἐχθροῦ τὴν τελευταίαν πολεμικὴν χρονιά. Τὴν ἐξύβρισε ὁ ἐχθρὸς μὲ τὴν ἀσεβῆ καὶ βάρβαρον ἐπίθεσί του στὸ λιμάνι τῆς νήσου, τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς τῆς μνήμης της, ἀλλὰ ἡ τιμωρία του ἀπὸ μέρους τῆς προσβληθείσης Θεομήτορος ὑπῆρξε σύντομη καὶ σκληρὴ. Ἡ Παναγία τῆς Πάρου, ἡ Ἐκατονταπυλιανή, δὲν ἔπαυσε ν' ἀποτελῆ ξεχωριστὸ προσκείμενον τῶν Ὁρθοδόξων καὶ νὰ ὑπενθυμίζῃ μὲ τὴν λιπρότητα τῆς ἀτμοσφαιρας της καὶ μὲ τὴν ἀρχιτεκτονικὴ τῆς ἐκκλησίας τὸν ἱστορικὸν ναὸν τὸν μεγάλον τοῦ Γένους, τὴν Ἁγία Σοφία. Ἡ Παναγία τοῦ Πρωτάτου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ἡ Παναγία «Ἄξιόν ἐστι» παραμένει βαθεῖα χαραγμένη ὡς μορφή στὴν μνήμη ὄσων ηὔτυχσαν νὰ τὴν ἀντικρύσουν καὶ νὰ τὴν προσκυνήσουν. Προστάτρια τοῦ ἀγωνιζομένου σήμερον λαοῦ τῆς Κύπρου ἡ Παναγία τοῦ Κύκκου, στὸ ὄνομα τῆς ὁποίας ὀμνύουν πάντοτε τὰ χεῖλη τῶν εὐλαβῶν Κυπρίων.

Σὲ κάθε νησάκι ἡ Παναγία. Ἡ Εἰκονίστρια—ἡ Κουνίστρα—στὴ γραφικὴ Σκιάκι ποῦ ἐδέχετο τὶς δεήσεις τοῦ μεγάλου διηγηματογράφου τέκνου τοῦ νησιοῦ αὐτοῦ καὶ προστὰ στὴν εἰκόνα τῆς ὁποίας πολλὰς φορὲς ἀνέπεμπον ψαλμούς τὰ εὐλαβικὰ χεῖλη τοῦ Παπαδιαμάντη καὶ τοῦ ἐξαδέλφου του μοναστοῦ καὶ μεγάλου ἐπίσης διηγηματογράφου Ἀλεξ. Μωραϊτίδη. Θαυματουργὸς καὶ ἡ Παναγία ποῦ εὐλαβεῖται καὶ ἐορτάζει τὴν μνήμη της ἡ γραφικὴ Σίφνος, τὸ Κυκλαδικὸ νησάκι, ποῦ ἀνέδειξε τόσους διανοουμένους, τόσους ἐπιστήμονας καὶ τόσους ἄλλους ἐκλεκτοὺς ποῦ δὲν ἔπαυσε νὰ τοὺς παρακολουθῆ ἡ εὐλογία τῆς Παναγίας τοῦ νησιοῦ των. Ἱστορικὴ ἡ Παναγία ἡ Ἀμοργιανὴ καὶ περισσότερο ἱστορικὴ ἀκόμη ἡ Παναγία ἡ Γκρεμιώτισσα τῆς Ἰου ποῦ ξεκινῶντας διωγμένη ἀπὸ τοὺς Τούρκους ἔφυγε ἀπὸ τὴν Κρήτη μαζί μὲ τοὺς πιστοὺς της, βρέθηκε σὲ μιὰ ἀκρογιαλιά τοῦ μικροῦ αὐτοῦ νησιοῦ καὶ ἐμφανισθεῖσα στὸν ὕπνο ἐνὸς ἀγρότη, ἐζήτησε νὰ μεταφερθῆ ἐπάνω σ' ἓνα γκρεμὸ τοῦ νησιοῦ ποῦ ἀντικρύζει τὸν Ψηλορείτη τῆς Κρήτης.

Παναγιές σὲ κάθε ἑλληνικὸ νησάκι ἀλλὰ καὶ στὰ περισσότερα

Τ Ο Π Α Ν Η Γ Υ Ρ Ι

Λάμπει ἀπὸ δόξα τὸ νησι
καὶ μοσχολίβανο εὐωδιάζει·
σήμερα ἡ Μάννα του ἡ χρυσή
τὴν κοίμησὴ της ἑορτάζει.

Σκλάβα κ' ἐλεύθερη ψυχὴ
ἀπ' ὄλα τῆς Ἀνατολῆς τὰ μέρη
μ' εὐλάβεια καὶ προσευχὴ
τὸ τάμα της σ' Ἐκείνη φέρει.

Μ' ἀπ' ὄλα τὰ διαμαντικὰ
καὶ τὰ χρυσᾶ πὸν τῆς χαρίζουν,
τὰ τάματα τὰ γκαρδιακὰ
πὸν τὴν εἰκόνα της στολίζουν,

Ἄπ' ὄλα πιὸ πολὺ στὴ γῆ
τὴν συνταράζει ἀπ' ἄκρη σὲ ἄκρη
καὶ δείχνει πιὸ πολλὴ στοργὴ
τῶν σκλάβων ἀδελφῶν τὸ δάκρυ.

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Ο Σ Σ Τ Ρ Α Τ Η Γ Η Σ

ἑλληνικὰ χωριά, ἂν μὴ σὲ ὄλα. Δεῖγμα ὅτι τὸ ἑλληνικὸ ἔθνος ἀγάπησε ὅσο κανένα ἄλλο ἔθνος καὶ λαὸς τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ πού ἡ ἀγαπηθεῖσα ἀπὸ τὸν λαόν μας, ὡς περισσίου λαόν της, Ὑπέρμαχος Στρατηγὸς περιέβαλε μὲ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν ἀγάπην της τὴν Ἑλλάδα, ὥστε νὰ βρῖσκεται πάντοτε συμπαραστάτρια παρὰ τὸ πλευρό της.

Ἡ σκέψι καὶ ἡ ψυχὴ μας γονατίζουν μπροστὰ στὸ Κοιμώμενον σήμερα σῶμα τῆς Παναγίας καὶ ἀναμπέμπουν πρὸς αὐτὴν εὐλαβικὰ τὸν ὑπέροχον ὕμνον·

Χρυσοπλοκάωτα Πύργε
καὶ Δωδεκάτειχε Πόλις·
Ἡλιοστάλαχτε θρόνε,
καθέδρα τοῦ Βασιλέως.

ΒΑΣ. ΗΛΙΑΔΗΣ

Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΚΟΥ

Λένε γιὰ τὸν περίφημον Αἰτωλό, τὸν Τυδέα, πὼς μονάχος του τᾶβαλε κάποτε μὲ πενήντα Θηβαίους, πού τοῦ στήσανε καρτέρι, καὶ πὼς τοὺς σκότωσεν ὅλους. Ἔτσι κι' ὁ Διάκος τᾶβαλε μ' ὅλη τὴ βαρβαρική στρατιά, πού τὸν περίσφιγγε. Οἱ ἄλλοι εἶχανε ὑποχωρήσει· καὶ εἶχε μείνει μονάχος· μὲ τὸν ἀδελφό του τὸ Μήτηρο καὶ μ' ἄλλα σαράντα ὀκτώ παλληκάρια καὶ τοὺς λιγοστοὺς ἄλλους, πού μ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Καλύβα καὶ τὸν Μπακογιάννη εἶχανε πιάσει κι' ἀκόμη ἀντιστεκόντανε στὸ γιοφύρι.

Μὰ τί ἦτανε αὐτοὶ μπροστὰ στὴν πολύβουη, μυριοδύναμη καὶ λασπερὴ Τούρκικη κατεβασία; Φράκτης ἀχυρένιος, πού τὸν διαλύνει καὶ τὸν σέρνει, παιγνιδάκι της, ἡ νεροποντή. Κι' ὅμως μποροῦσε, χωρὶς ὅλως διόλου νὰ μειωθῆ σὰν πολεμιστῆς, νὰ φύγει κι' αὐτός, ὅπως οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὴ Δαμάστα· κι' ὅπως—γιὰ τὸ καλὸ τοῦ ἀγῶνα καὶ τοῦ Ἔθνους—τὸν θερμοπαρακαλοῦσαν καὶ τὸν πρότρεπαν ὅλοι·—«Εἶναι τρέλλα, τοῦλεγαν, νὰ τὰ βάζη ἓνας μ' ὀλάκαιρα μιλιούνια...».

Δίπλα του ἦτανε καὶ ἡ Ἀστέρω, ἡ περίφημη φοράδα του, πού τὴν κρατοῦσε πανέτοιμην ὁ ἵπποκόμος του Μπισμπιρίγκος· καὶ κτυποῦσε κι' ἔσκαβε διαρκῶς μὲ τὰ πόδια της τὰ χῶματα· καὶ χλιμιντροῦσεν ἀνήσυχη, σὰν νὰ τὸν παρακαλοῦσε κι' αὐτή, γιὰ τὴν ὁσμίζόντανε τὸν κίνδυνο. Μὰ ἔμεινεν ἀμετάπειστος κι' ἀμετακίνητος ἐκεῖ στὰ Πῶρια· μὲ τὸ μπαϊράκι του ἀνοικτὸ καὶ ξεδιπλωμένο στοὺς ἀνέμους, πού ἀπαλοφουσούσανε· καὶ πού θροοῦσαν κι' ἔφρισσαν καὶ τοῦφερναν μηνύματα ἀπὸ τὶς Θερμοπύλες, πού τὶς ἔβλεπε σ' ἀπόσταση δυὸ χιλιάδες βήματα μακρὰ του.

Ὁ Καλύβας κι' ὁ Μπακογιάννης, μὲ τὴ μιὰ χούφτα ἀνδρειωμένους γύρω τους, πολεμοῦσανε πάντα σὰν λιοντάρια στὸ γιοφύρι. Καὶ σὲ κάποια στιγμή πού εἶχανε κάπως ἀραιώσει οἱ Τούρκοι ξεφύγανε, κι' ἔτρεξαν καὶ κλείσθηκαν στὸ χάνι· κι' ἀπὸ τὸ σαρᾶβαλο ἐκεῖνο συνέχισαν τὴ μάχη, θερίζοντας κυριολεκτικὰ τοὺς Τουρκαλάδες πού ἂν εἶχανε μιὰ στάλα μονάχα ψυχῆς κι' ἀνδρειοσύνης μέσα τους, θὰ τὸ σῶριαζαν σ' ἑρείπια μὲ τὶς πλάτες τους.

Ὁ Διάκος τοὺς ἔβλεπεν ἀπὸ τὰ Πῶρια. Καὶ τὸν ἔβλεπαν κι' ἐκεῖνοι νὰ μάχεται σὰν γεροκάπουλος ταῦρος, πού τὸν ἔχουνε

κυκλώσει λύκοι, καί μανιασμένος ὄρμᾳ καταπάνω τους καί τούς ξεκοιλιάζει μέ τὰ κέρατά του. Ἐλάχιστοι πλεία τοῦ εἶχανε ἀπομείνει. Καί οἱ πυροβολισμοί ἐγίνονταν ὀλοένα κι' ἀραιότεροι. Ἔνοιωθαν, πῶς ἔμεινε στά Πῶρια, γιά νά μήν τούς παρατήση μονάχους. Καί ἡ καρδιά τους κτυποῦσε, λές κ' ἤθελε νά σπάση καί νά πετάξῃ κοντά του. Κι' ἐνῶ μπορούσαν νά φύγουνε, μέ ἀσφάλεια, ἀπό τήν πίσω μεριά τοῦ Χανιοῦ, καί νά σωθοῦνε,— δώδεκα ὄλοι κι' ὄλοι, ὅσοι καί οἱ ἄγιοι Ἀπόστολοι—ἀνοίξανε τήν μπροστινή του πόρτα πρὸς τὸ γιοφύρι κι' ὠρμήσανε ἀνεμοπόδαροι πρὸς τὴ θέση τοῦ Διάκου. Μά σάν σμάρι ἀπὸ σφαλᾶκια κι' ἀπὸ ζωνόσβουρους τούς κυνηγήσανε οἱ Χαλδούπιδες καί τούς καταπυροβολούσανε· καί οἱ Σκιπιτᾶροι τούς ἔφραξαν ἀπὸ μπροστά τὸν δρόμο. Κι' αὐτοὶ ξεγυμνώσανε τὰ γιαταγάνια τους, καί στρώνοντας γύρω τους Τούρκικα κουφάρια τὸν ἀνοίγαν, γιά νά μπορέσουνε νά φθάσουν ὡς τὸν ἀρχηγό τους· καί ἡ νά τὸν σώσουνε ἢ νά σκοτωθοῦν κι' αὐτοὶ μαζί του. Μά δὲν τὸ καταξιωθήκανε. Κι' ἕνας ἕνας ἔπεσαν νεκροί, μέ τὰ κορμιά τους κόσκινο ἀπὸ τὶς ὀμβροντίες πού τούς ρίχνανε· σάν πλατάνια, πού τὰ ρίχνει καταγῆς τ' ἀστροπελέκι.

Ὁ Διάκος τούς ἔβλεπε κι' ἀναγάλλιαζεν ἡ ψυχὴ του. Κι' ἐλόγιαζε, πῶς ἄξιζε τὸν κόπο νά πεθάνῃ κανεὶς—χίλιες φορές— γιά τέτοιους λεβέντες συντρόφους. Εἶχεν ἀπομείνει μονάχος, χωρὶς νά τὸ πάρῃ εἶδηση. Εἶχανε σκοτωθῆ ὄλοι. Κι' ὁ Μῆτρος ὁ ἀδελφός του, πού πολεμοῦσε κοντά του, σκοτώθηκε κι' αὐτὸς καταρτυπημένος ἀπὸ τὰ βόλια. Καί τὸ καρυοφύλλι του καί οἱ ἀσημοπιστόλες του εἶχαν ἀνάψει ἀπὸ τὸν τουφεκίδι καί εἶχανε γίνει ἄχρηστα. Ἔσυρε λοιπὸν τὸ γιαταγάνι του κι' ἐμάχονταν σάν Ἀρχάγγελος. Καί οἱ Τοῦρκοι τὸν ἔβλεπαν καί τούς ἔπιασε τρόμος· καί πισωπλατιζάνα. Ὁ Διάκος τὴ στιγμή ἐκείνη εἶχε μετουσιωθῆ. Εἶχεν ἀνεβῆ στὴν ψηλότερη κορφή τῆς ζωῆς καί εἶχε κατακτήσει τὴν ἀθανασία. Ὁ χρόνος καί ὁ χῶρος εἶχανε καταλυθῆ μέσα του κι' ἐγινήκανε φῶς καί λάμψῃ καί φεγγοβολή. Κι' ἄστραφτεν, ὅπως ὁ Χριστὸς στὰ μάτια τῶν μαθητῶν, ἐπάνω στὸ Θαβῶρ...

Κάποτε μιὰ σφαῖρα κτύπησε τὴν σπάθα του καί τὴν ἔκοψε μιὰ σπιθαμὴ παραπάνω ἀπὸ τὴ λαβὴ της. Καί χουφτιάζοντας τὸ κομμάτι πού ἀπόμεινε, μάχονταν μ' αὐτό. Κι' ὅμως οἱ Τοῦρκοι δὲν ἔκαναν, οὔτε βῆμα γιά νά τὸν πλησιάσουν. παρὰ τὸν ἔβλεπαν, σάν ἀποσβλωμένοι καί μαρμαρωμένοι ἀπὸ τὸ δέος. Ὡστόσο κάποιον βόλι τὸν κτύπησε στ' ἄκρονόμι του, τὸν πήρανε τὰ αἵματα κι' ἔπεσε τὸ χέρι του κατααιματωμένο πρὸς τὰ κάτω.

Και τότες ξεθάρρεψαν. Και χύμηξαν-μυρμηγκιά-οί άνανδροι· και τόν έπιασαν, ένϖ γύριζε τή ματιά του περίγυρα κι' έφώναζε τούς συντρόφους του, νά του πάρουνε τó κεφάλι του. Μά δέν ζούσε πλέον κανείς....

Ή θυσία του Διάκου, σάν μαθεύτηκε, κατασυγκίνησε και φανάτισε τó λαό. Τή δέχθηκαν, όπως τó ήλιοφρυγμένο χώμα τó πρωτοβρόχι· και τήν άκουσε, μέ τήν ίδια τρυφερή και συγκινημένη κατάνυξη και γλύκα, που άκούει κανείς τόν κελαϊδισμό του κορυδαλλού τήν αύγή, σάν σηκώνεται ψηλά στόν ουρανό, και μάς στέλνει άθέατος τó κρουστάλλινο τραγούδι του. Γιατί ó λαός μας, μέσα στην σκλαβιά του, είχε πλάσει μιá ψυχήν άνώτερη· είχε δημιουργήσει μιάν ήθική κι' Έθνική ζωή, γεμάτη από άλήθειαν, ενότητα, κι' άσύγκριτη όμορφιά· και είχε προχωρήσει, μέ βήματα σταθερά κι' άθόρυβα, πρós τή λύτρωσή του και πρós έναν ξεαίσιο ψυχικό πολιτισμό, που καθρεφτίζονταν σ' όλα τά φανερώματα τής καθημερινής και τρεχούμενης ζωής του. Και ή συνείδησή του, βαφτισμένη στα νάματα τής έλευθερίας από τήν όρθόδοξη πίστη του, δέν μπορούσε πλέον νά ζήσει χωρίς αυτήν.

Τό Έθνος είχε γίνει «ά λ α φ ρ ο ί σ κ ι ω τ ο», όπως λέει ó Σολωμός, κι' έβλεπεν όνειρα· που τά ζούσε σάν άλήθειες, και τά τραγουδούσε μ' αυθόρμητην έμπνευση. Και στο συναίσθημά του, ή θυσία του Διάκου και τών συντρόφων του ζυγιάστηκε, σάν κάτι φυσικό κι' αναπόφευγο· και σάν μιá αναγκαιότητα,— που είχε φανερωθή, όπως ανοίγει τά πέταλά του στόν Ήλιο τó λουλούδι· κι' όπως αναβρᾷ μελένιους σκοπούς τά ήσυχα βράδεια στα βουνά, ή φλογέρα του πιστικοῦ. Και για νά ξαναθυμηθούμε τόν Έθνικό μας ποιητή, τέτοιαν Έλλάδα θάχε, χωρίς άλλο, στο νοῦ του, όταν είπε· «Κλείσε στην ψυχή σου τήν Έλλάδα, και θά αισθανθής νά λαχταρίζη μέσα σου κάθε είδος μεγαλείου...».

Ή ψυχή του λαού τότε σκιρτούσεν από μεγάλες δημιουργικές όρμες και χαρές. Και τó πνεῦμά του δεχόντανε από τήν περίγυρα φύση και ζωήν έντυπώσεις, που τες μετάπλαθεν, όπως ó μεταξοσκώληκας σέ μετάξι τά μουρόφυλλα, σέ ποίηση, σέ τέχνη και σέ μουσική. Και ή λυδία λίθος του άληθινοῦ μεγαλείου, και πρακτικά μέγας λαός είναι εκείνος, που μπορεί νά νιώσθη κατά δικούς του και «όστούν έκ τών όστέων του και σάρκα έκ τής σαρκός του» ήρωες σάν τόν Διάκο.

(Συνεχίζεται)

ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΤΑΧΥΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΑΓΡΟ ΤΟΥ

41. ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

*«Οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται ἐκραύ-
γασαν λέγοντες· σταύρωσον, σταύρωσον
αὐτόν...Καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ
ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον Κρανίου τόπον,
ὅς λέγεται ἑβραϊστὶ Γολγοθᾶ, ὅπου καὶ
ἐσταύρωσαν αὐτόν».*

(*Ἰωάν. ιθ', 1-37*)

Εἶναι γνωστὸν πῶς, καὶ κατὰ τὴν ὁμολογία τοῦ Πιλάτου, ὁ Ἰησοῦς παρεδόθη ἀπὸ τοὺς Ἀρχιερεῖς τῶν Ἑβραίων «ἵνα σταυρωθῆ» ἀπὸ φθόνον (Ματθ. κζ', 18), καὶ ὅτι ἀφορμὴ ὑπῆρξε τοῦ Κυρίου ἢ αὐτοσυνειδήσις καὶ δημοσία ὁμολογία ὅτι εἶναι Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, πρᾶγμα ποῦ τὸν ἐνεφάνιζεν ἴσον τῷ Πατρὶ, ὅπως σημειώνουν οἱ Εὐαγγελισταὶ (Ἰωάν. ε', 18 κ.ἄ.). Ἄλλο αἰτία, ποῦ ἐρμηνεύει τὰ ἐλατήρια καὶ ἄλλο ἀφορμὴ. Αἰτία τοῦ ἐγκλήματος κάθε κακοποιοῦ εἶναι τὸ προσωπικὸ πάθος, ἡ ὁρμὴ πρὸς τὸ ἐγκλημα ποῦ ἔρχεται σὰν παράξενη καὶ φλογίζουσα τὴν ψυχὴ δίψα ποῦ ξεσπᾶ σὲ μικρὰς καὶ μεγάλας, μέχρι τοῦ φόνου, ἀδικίες κατὰ τοῦ ἄλλου. Ἡ ἀφορμὴ δὲν εἶναι παρὰ πρόφασις νὰ μποῦν σ' ἐνέργεια τὰ ἐγκληματικὰ σχέδια προκειμένου περὶ ἐξοντώσεως τοῦ προσωπικοῦ ἐχθροῦ. Οἱ Εὐαγγελισταὶ θεωροῦν παγίδες τὶς ἐρωτήσεις τῶν Φαρισαίων καὶ ὄλων τῶν βαλτῶν καθαρμάτων τῆς Ἰουδαϊκῆς ἡγεσίας περὶ κήνσου Καίσαρος (Ματθ. κβ', 17), περὶ αἰωνίας κατοχῆς τῆς ἐπτάκις χηρευσάσης γυναικὸς (κβ', 23 κ. ἐ.), περὶ τοῦ ποῖα εἶναι ἡ μεγαλειότερη ἐντολὴ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου κ.τ.τ. Τὸ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ προφάσεων, φαίνεται καὶ ἀπ' τὴ μαρτυρία τοῦ Εὐαγγελιστοῦ : «Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν... εἶπε : ἀπόδοτε οὖν τὰ τοῦ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ» (Ματθ. κβ', 17-21). Ἄλλ' ὁ ἐγκληματίας ποῦ ἔχει προσχεδιάσει τὸ ἐγκλημα καὶ ἀπὸ ἠθικῆς πλευρᾶς δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης ἔστω καὶ ἂν δὲν τοῦ δοθῆ κάποια ἀφορμὴ νὰ τὸ ἐκτελέσῃ. Τὸ συνέλαβε, εὗρηκε τὰ μέσα τῆς ἐκτελέσεως, καὶ περιμένει εὐκαιρία ποῦ τὴν δίνει ἡ ἀφορμὴ. Μπορεῖ ἡ ἀφορμὴ γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους νὰ εἶναι γελοία, γιὰ τὸν κάθε λογῆς κακοποιοῦ ὅμως εἶναι τρισμεγίστη εὐκαιρία. Ἡ ἀφορμὴ καὶ ἂν δὲν δοθῆ ποτέ, θὰ συλληφθῆ στ' ἀρρωστημένα μυαλά τοῦ κακοποιοῦ. Καὶ ὅταν ἀκόμη πρόκειται περὶ ἀλήθειας, ὅταν μισῆται προσωπικῶς ὁ φιλαλήθης, καὶ ἡ ὁμολογία τῆς ἀλήθειας γίνεται ἀφορμὴ γιὰ τοὺς φθονεροὺς καὶ σατανοπλήκτους ποῦ μισοῦν τὴν ἀλήθεια καὶ ζητοῦν τὴ σταύρωσι

της στο πρόσωπον Ἐκείνου πού διεκήρυξε δημοσίᾳ ὅτι εἶναι ἡ Ὁδός, ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωὴ (Ἰωάν. ιδ', 6).

Ὁ Ἰησοῦς μὲ αἰτία τὸ φθόνο καὶ πρόφασιν τὴν δημοσίᾳ του διακήρυξε, πὼς εἶναι ὄντως Υἱὸς τοῦ Εὐλόγητοῦ (Μάρκ. ιδ', 61) καταδικάζεται σὲ θάνατο, γιὰτὶ κατὰ τὴν κρίσι τοῦ δικαστηρίου ἦτο ἔνοχος θανάτου (Μάρκ. ιδ', 34 κ.ά.). Πρὸς τὴν κρίσι καὶ τὴν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἀνόμων φέρεται διαφωνήσας μᾶλλον ὁ βουλευτὴς Νικόδημος, κατὰ τὴν μαρτυρία τοῦ Λουκᾶ, σημειοῦντος ὅτι «οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν» (κγ', 50-51), ἀσφαλῶς δὲ καὶ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰωσήφ, εὐσχήμων καὶ αὐτὸς βουλευτὴς τῆς Ἑβραϊκῆς Βουλῆς. Ἡ σταύρωσις, ἡ ὁποία ἐγένετο ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως τῶν Ἱεροσολύμων, στὸν λεγόμενον Κρανίου τόπο, αὐτὸ σημαίνει Γολγοθᾶ, λόγῳ τοῦ σχήματος τοῦ λόφου, ἦτο τόπος ἐκτελέσεως τῶν φοβερῶν κακούργων κατὰ τὴν Ρωμαϊκὴν περίοδον τῆς κατοχῆς τῆς Παλαιστίνης. Ἐφ' ὅσον ὁ Ἰησοῦς κατεδικάσθη σὲ θάνατο ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν Συνέδριον καὶ παρεδόθη εἰς τὴν πολιτικὴν ἡγεσίαν τῶν Ρωμαίων, δηλ. τὸν Πιλάτον, ὁ Χριστὸς λογισθεὶς ὡς κακούργος ἔπρεπε ἐκτελεσθῆ ὄχι ἀλλιώως, παρὰ ὅπως ἐξετελοῦντο οἱ κοινὸι ἀποτρόπαιοι ἐγκληματῆται. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ σταύρωσις τοῦ Κυρίου ἐν μέσῳ τῶν δύο ληστῶν ὑπῆρξε συνέπεια τῆς παραδόσεώς του ὑπὸ τῶν Ἀρχιερέων στὸν Πιλάτον, καὶ ὁ Πιλάτος, ἐφαρμόζοντας τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας ἐξετέλεσε τὸν Ἰησοῦν διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου ἐν μέσῳ δύο ληστῶν γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ καὶ ἡ προφητεία ἡ λέγουσα «Καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη» (Ἡσ. νγ', 12).

Μετὰ τὴν διαπίστωσιν τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ, θανάτου πού δὲν ἐπῆλθεν ἐξ αἰμορραγίας ἢ συγκοπῆς τῆς καρδιάς του, ὅπως βλασφημοῦν οἱ ὀρθολογισταὶ καὶ αἰρετικοί, ἀλλ' ὅπως ἡρέμου παραδόσεως τοῦ Πνεύματός του στὸν Οὐράνιον Πατέρα τότε, καὶ ὅταν ἠθέλησεν Ἐκείνος (Ἰωάν. ιθ', 31 κ.έ., Λουκ. κγ', 46 κ.ά.), τῇ ἀπαιτήσῃ τῶν Ἑβραίων πού ἐώρταζαν τὸ Πάσχα διετάχθη ἔρευνα, ἐπιστοποιήθη ὁ θάνατος καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ Ἀριμαθαίας Ἰωσήφ καὶ Νικοδήμου, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων ἐπὶ τοῦ Σώματος τοῦ Κυρίου, κατὰ τὰ ἑβραϊκὰ ἔθιμα (Ἰωάν. ιθ', 38 κ.έ.), ἐνταφιάζεται ἐκεῖ στὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως: «Ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κήπος, καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινόν, ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη» (Ἰωάν. ιθ', 41).

Πέρασαν 327 χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου. Ἡ Ἐκκλησία τῶν πρώτων αἰώνων ἐπύκνωσε τὴ χάριν μὲ τὴν πίστιν της εἰς τὸ Σωτῆρα καὶ ὁ Παῦλος ἐκήρυττε πὼς ἐκαυχᾶτο γιὰτὶ τὸν ἤξιώσεν ὁ Χριστὸς νὰ βασιζῆ τὴν αἰώνια εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν εἰς τὸ Σταυρὸν καὶ εἰς τὴν Ἀνάστασίν Του (Γαλ. στ', 14, Α' Κορ. ιε').

Μετὰ τὰ 327 χρόνια καὶ μετὰ τὴ μονοκρατορία τοῦ Μ. Κωνσταντίνου καταπαύουν οἱ φοβεροὶ διωγμοὶ μετὰ τὸ διάταγμα, περὶ ἀνεξιθρησκείας, τῶν Μεδιολάνων. Ὡς ἱστορεῖ ὁ Κ. Παπαρρηγόπουλος, ἡ μητέρα τοῦ Αὐτοκράτορος Ἁγία Ἐλένη καὶ ἀπὸ λόγους ἐσωτερικοὺς εὐσεβείας καὶ παρωθουμένη ἀπὸ τὰ οἰκογενειακὰ τῆς βάσανα, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ στοὺς Ἁγίους Τόπους γιὰ νὰ ζητήσῃ ἐξιλέωσιν καὶ ἐνίσχυσιν, γαλήνην ψυχῆς καὶ εἰρήνην στὰ ἀνάκτορα : « Ὅτε ἐν ἔτει 327 ἡ βασίλισσα Ἐλένη ἔφθασεν εἰς Ἱερουσαλήμ, οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ καταδείξῃ αὐτῇ τὸν τάφον τοῦ Σωτῆρος. Μόλις δὲ μετὰ πολλὰς ἐρεύνας ἀνευρέθη ὁ ἱερὸς χώρος καὶ διὰ συντόνου ἐργασίας ἀπεκαλύφθη ἀπὸ τὸ σεμνὸν τοῦ γεγονότος μαρτύριον, ἦτοι ὁ τίμιος καὶ ζωοποιὸς σταυρός. Ὅθεν, ἀναγγελθέντος τοῦ πράγματος εἰς τὸν Κωνσταντῖνον, διέταξεν οὗτος παραυτίκα νὰ ἐγερθῇ ἐπὶ τοῦ ἁγίου Τάφου ἐκκλησία λαμπροτάτη τῆς Ἀναστάσεως· καὶ ἡ Ἐλένη αὐτὴ ἐφρόντισε, πρὶν ἀναχωρήσῃ ἐκ Παλαιστίνης, νὰ τεθῶσι τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ τούτου καὶ ἄλλων πολλῶν κατὰ τὴν χώραν ἱερῶν».

Ὁ ναὸς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἐγκαινιάσθη τὴν 13 πρὸς τὴν 14ην Σεπτεμβρίου τοῦ 385 ὑπὸ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, ἐπὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Μακαρίου, καὶ ἀργότερα συνεδυάσθη ἡ ἑορτὴ τῆς ἐπετείου τῶν ἐγκαινίων μετὰ τὴν ὑψωσιν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἢ ὁποῖα καὶ καθιερώθη ἐπισημότερα ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Ἡράκλειον τὸ ἔτος 629 πού τὸν ἀνέκτησεν ἀπὸ τοὺς ἀρπάζαντας αὐτὸν Πέρσας καὶ τὸν ἀνεστήλωσε γιὰ δευτέρην φορά ἀκριβῶς τὴν ἴδια ἡμέρα τῆς καθιερωθείσης τὴν 14ην Σεπτεμβρίου ἑορτῆς τῆς ὑψώσεώς του. Ὁ ἱστορικὸς ἀναφέρει μάλιστα καὶ τὴ λεπτομέρεια ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ, ἀφοῦ κατετρόπωσε τοὺς Πέρσας καὶ ἐπανέκτησε τὸν Σταυρὸν πού τὸν κρατοῦσαν γύρω στὰ 14 χρόνια, «ἀνυπόδητος καὶ πενιχρὰ ἐνδεδυμένος ἐπανέθηκεν αὐτὸν εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναὸν τῆς Ἀναστάσεως» ἀφοῦ τὸν ὑψωσε γιὰ νὰ προσκυνηθῇ πρὸς τὰ συρρέυσαντα πλήθη τῶν χριστιανῶν, τὰ ὁποῖα μετὰ δάκρυα στὰ μάτια ἐβοοῦσαν : «Κύριε ἐλέησον» μετὰ μυριόστομην φωνήν.

Παραδεκτὸν ἀπὸ τὴ συνείδησι τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὅτι ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, ἓνα χονδροπελεκημένον ξύλον, πού δὲν ξεχώριζεν ἀπὸ τοὺς σταυροὺς τῶν δυὸ ἄλλων κακούργων, ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τὸ εὖοσμον ἐκεῖνο χορταράκι πού εἶχε φυτρώσει στὸν τόπον τῆς εὐρέσεως, ἀπὸ τὸ βασιλικὸ πού ἡ Ἐκκλησία μας μοιράζει στοὺς πιστοὺς κατὰ τὴ γιορτὴ τῆς ὑψώσεως τοῦ Σταυροῦ, καὶ ἀπὸ τὴ θαυματουργικὴ του δύναμι καὶ ἐνέργεια ἐπάνω σ' ἀρρώστους. Ὅπως, κ' ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, γεγονὸς ἀπομένει πᾶς ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου, «τὸ σεμνὸν τοῦτο μαρτύριον» τῆς θυσίας τοῦ Θεανθρώπου ἀνευρέθη, κ' ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τιμᾶται ὡς «τρισμακάριστον ξύλον

ἐν ᾧ ἐτέθη Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς καὶ Κύριος», γιατί ἀπὸ ξύλο ἀτιμίας καθηγάσθη καὶ ἔγινεν ὁ «φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης, ἡ ὠραιότης τῆς Ἐκκλησίας, Βασιλέων τὸ κραταίωμα, τὸ στήριγμα τῶν πιστῶν, τῶν Ἀγγέλων ἡ δόξα καὶ τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα». Σ' αὐτὸν ἐπάνω ἄπλωσε τὰ Ἄχραντα χέρια τοῦ «ὁ Πατρὶ καὶ Πνεύματι Ἀγίῳ συνεδρεύων» καὶ εἴλκυσε τὸν κόσμον πρὸς τὴν ἐπίγνωσίν του. Ἐκεῖ ἐπάνω ὁ Σταυρὸς ἐβάστασε τὸν Ὑψιστον «ὡς βότρυον πλήρη ζωῆς δι' οὗ πρὸς Θεὸν πάντες εἰλκυσθημεν καὶ κατεπόθη εἰς τέλος ὁ θάνατος». Ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου τρομάζει τὸ σατανᾶ, καὶ «ἰσοστάσιος εἰς εὖρος καὶ μήκος τοῦ οὐρανοῦ, ἀγιάζει θεία χάριτι τὰ σύμπαντα... Ἐν τούτῳ ἔθνη βάρβαρα ἤττηνται». Εἶναι ἡ γερὴ σκάλα «δι' ἧς εἰς οὐρανοὺς ἀνατρέχομεν». Καὶ ὅσοι πιστοὶ «εἰσδέχονται αὐτὸν ἐκ πόθου λαμβάνουσιν ἰάματα ψυχῆς τε καὶ σώματος».

Ἡ εὐρεσις καὶ ὕψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἔδωκεν ἀφορμὴν στὸν Μ. Κωνσταντῖνον νὰ ἀπαγορεύσῃ τὸ σταυρικὸ θάνατο. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ ἐνῶ στὴν ἀρχὴ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς χλεύης ἐκ μέρους τῶν εἰδωλολατρῶν καὶ τῆς βλασφημίας κατὰ τῆς ἀγίας πίστεώς των, ἀπέφευγον νὰ τὸν ἔχουν σὰν ἓνα διακριτικὸν σημάδι μεταξὺ τους, μετὰ τὸ διάταγμα τῆς ἀνεξιθρησκείας καὶ τῆς ἀνακηρύξεως τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς ἐπισήμου θρησκείας τοῦ Κράτους, τοῦ ὁποίου τὸ πρῶτο λάβαρο ἔφερε τὸ Σταυρὸ μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν «ἐν τούτῳ νίκα» ὅπως ἀκριβῶς θεαῖται ἐν ἡμέρᾳ μεσημβρία στὸν οὐρανὸ ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Κων/νον καὶ τοὺς στρατιώτας του, καταργηθέντος τοῦ ρωμαϊκοῦ ἀετοῦ, ἄρχισαν νὰ ἀπεικονίζουσιν τὸ ἱερὸ σύμβολο τοῦ Σταυροῦ παντοῦ. Ἀπὸ τότε ἐκοσμήθη διὰ τοῦ Σταυροῦ τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα καὶ ὁ μανδύας, ἐχαράχθη ἐπάνω στὰ βασιλικὰ νομίσματα, καὶ οἱ αὐτοκράτορες μάλιστα τοῦ Βυζαντίου «κατὰ τὰς ἐξόδους αὐτῶν ἐν ἡμέραις ἑορτῶν, ἐπεκράτησε νὰ φέρουν, ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου αὐτοκρατορικοῦ σκήπτρου, χρυσοῦν σταυρὸν κεκοσμημένον διὰ πολυτίμων λίθων». Καὶ ἐνῶ μέχρι τῆς Πενθέκτης Οἰκουμένης Συνόδου ὁ Σταυρὸς εἰκονίζετο ἄνευ τοῦ Ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ, ἡ φέρων τὴν παράστασι τοῦ Ἄμνου τοῦ αἵροντος τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου, στὴ βάσιν του, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καθιεροῦται διὰ τοῦ 82 κανόνος ὁ Σταυρὸς μετὰ τοῦ Ἐσταυρωμένου Χριστοῦ: «Ἐν τισὶ τῶν σεπτῶν εἰκόνων γραφαῖς, ἁμνὸς δακτύλῳ τοῦ Προδρόμου δεικνύμενος ἐγχαράττεται, ὃς εἰς τύπον παρελήφθη τῆς χάριτος, τὸν ἀληθινὸν ἡμῖν διὰ νόμου προϋποφαίνων ἁμνὸν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν. Τοὺς οὖν παλαιούς τύπους, καὶ τὰς σκιάς, ὡς τῆς ἀληθείας σύμβολά τε καὶ προχαράγματα, τῇ Ἐκκλησίᾳ παραδεδομένους κατασπαζόμενοι, τὴν χάριν προτιμῶμεν, καὶ τὴν ἀλήθειαν, ὡς πλήρωμα νόμου ταύτην ὑποδεξάμενοι. Ὡς ἂν οὖν τὸ τέλειον κἂν ταῖς χρωματουργίαις, ἐν ταῖς ἀπάντων ὄψεσιν ὑπογράφηται,

τὸν τοῦ αἵροντος τὴν ἀμαρτίαν τοῦ κόσμου ἀμνοῦ, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, κατὰ τὸν ἀνθρώπινον χαρακτήρα καὶ ἐν ταῖς εἰκόσιν ἀπὸ τοῦ νῦν, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ἀμνοῦ, ἀναστηλοῦσθαι ὀρίζομεν· δι' αὐτοῦ τὸ τῆς ταπεινώσεως ὕψος τοῦ Θεοῦ Λόγου κατανοοῦντες, καὶ πρὸς μνήμην τῆς ἐν σαρκὶ πολιτείας, τοῦ τε πάθους αὐτοῦ καὶ τοῦ σωτηρίου θανάτου, χειραγωγούμενοι, καὶ τῆς ἐντεῦθεν γενομένης τῷ κόσμῳ ἀπολυτρώσεως».

Πάντως ὁ Σταυρὸς ἐπεβλήθη στὴ συνείδησι τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ πολὺ ὀρθὰ κοσμοῦνται καὶ οἱ τροῦλλοι τῶν Ἱερῶν ναῶν, καὶ οἱ τάφοι τῶν νεκρῶν μας, καὶ τὰ στέμματα τῶν ὀρθοδόξων Βασιλέων, καὶ τὰ πλήθη τῶν εὐλαβῶν Ἱερῶν καὶ τῶν παρθένων, καὶ οἱ σημαῖες τῶν χριστιανικῶν Κρατῶν.

Ὁ Σταυρὸς, ποῦ καλὸν εἶναι νὰ φέρῃ εἰκονοζόμενον τὸν Ἐσταυρωμένο κατὰ τὴν Πενθέκτην Οἰκ. Σύνοδον, δὲν χάνει τὴν ἀξία του ἀπὸ ὅποιαδήποτε ὕλη κι' ἂν εἶναι κατασκευασμένος. Ἐκεῖνο ποῦ προέχει εἶναι ἡ πίστις καὶ ἡ εὐλάβεια αὐτοῦ ποῦ τὸν φέρει κρεμασμένο στὸν τράχηλό του, καὶ ὄχι ἡ ποιότης τῆς ὕλης. Ὁ Σταυρὸς εἴτε εἶναι ξύλινος, εἴτε εἶναι κοκκάλινος, εἴτε ἀργυρὸς ἢ χρυσὸς ἢ ἀδαμαντοκόλλητος, μικρὸς ἢ μεγάλος, ἔχει τὴν ἴδια χάρι καὶ τὴν ἴδια δύναμι, ἀρκεῖ, εἴπαμε αὐτὸς ἢ αὐτὴ ποῦ τὸν φέρει νὰ ἔχουν πίστι καὶ ψυχοσωματικὴ καθαρότητα. Γιατί, δυστυχῶς, πολλοὶ καὶ πολλὰς τὸν χρησιμοποιοῦν γιὰ στολίδι, χωρὶς καμμία ἰδιαιτέρα προσοχὴ καὶ ἱερὴ συγκίνησι, χωρὶς νὰ διακατέχεται ἡ ψυχὴ τους ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς αὐτοκυριαρχίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως. Καὶ τὸ πλεόν ὀδυνηρὸν εἶναι ὅτι καὶ ἄνθρωποι ψυχικῶς καὶ σωματικῶς ἀκάθαρτοι, ἀπὸ συνήθεια ἴσως, καὶ γυναικες ἀκόμη τοῦ ὑποκόσμου, φέρουν τὸ σταυρό, σὰν νὰ πρόκειται περὶ κοινοῦ στολιδιοῦ, ὅπως οἱ ἀραχνοῦλες, οἱ κύνθαρτοι, τὰ κροκοδειλάκια, ἢ διάφορα ἔντομα καὶ σκουλήκια τῶν ὁποίων τὰ ὁμοιώματα κοσμοῦν τὰ φορέματα τῶν γυναικῶν. Βεβαίως, κανεὶς δὲν εἶναι ἀπολύτως ἄξιος νὰ φέρῃ τὸ Σταυρό, τὸ ἱερὸν αὐτὸ σύμβολο τῆς πίστεώς μας. Ἀλλ' ὑπάρχει μιὰ κλιμάκωσις καὶ ἀμαρτίας καὶ ἀρετῆς. Σὰν ἄνθρωποι κάνουμε τὸ σταυρό μας, ἐπικαλοῦμεθα τὸν Ἐσταυρωμένο στοὺς πειρασμοὺς μας καὶ δὲν πέφτουμε στὰ φρικτὰ θανάσιμα ἀμαρτήματα. Ὁ Σταυρὸς τότε ἐπάνω μας εἶναι μιὰ δυνατὴ ἐνίσχυσις, ἀλλὰ καὶ ἓνα ἐλεγκτικὸ μάτι, μιὰ φωνὴ ἰσχυρὴ τοῦ Σταυρωθέντος Κυρίου ποῦ μᾶς συγκρατεῖ ἀπὸ τίς θανάσιμες πτώσεις μας. Ἔτσι φέρουμε τὸ Σταυρὸ κι' αὐτὸ τὸ νόημα ἔχει γι' αὐτοὺς ποῦ ἔχουν πίστι καὶ φόβο Θεοῦ, καὶ ἀπ' ἐδῶ ξεκίνησεν ὁ εὐλαβῆς ποιητῆς τῶν «Χαιρετισμῶν τοῦ Σταυροῦ» κατὰ μίμησιν τοῦ Ἀκαθίστου, νὰ συντάξῃ τοὺς ὠραίους του στίχους.

Ἀλλὰ τί νὰ εἰπῇ κανεὶς γιὰ κείνους ποῦ βρίζουν χυδαιότατα τὸ Σταυρό; Τί ἄλλο παρὰ ὅτι τὸ στόμα τους τὸ ἔχει νοικιάσει ὁ Σα-

τανᾶς πού, ἐνῶ περίμενε τὴν καταστροφή τῆς Ἀληθείας διὰ τοῦ ξύλου τοῦ Σταυροῦ, εἶδε καταλυόμενον τὸ κράτος του καὶ μισεῖ, μισεῖ τὸ Σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ πού ἐγίνε πηγὴ εὐλογιῶν γιὰ τὸ ἀνθρώπινο γένος. Οἱ φρικτότερες βλασθήμιες καὶ βρισιῆς κατὰ τῶν θείων καὶ μάλιστα κατὰ τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ στόματι χριστιανικά, ὄχι μονάχα ὅταν δαιμονίζονται καὶ νευριάζουν καὶ κιντρινίζουν σὰν σεληνιασμένοι, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀστεῖα, καὶ ὅταν ὀρκίζονται καὶ σὲ κάθε βρώμικη προσωπικὴ τους ὑπόθεσι. Μπορεῖ τὰ ἐλατήριά τους νὰ μὴν εἶναι σατανικά, μίσους κατὰ τοῦ Σταυροῦ, ὅμως δὲν ἀποτελεῖ μονάχα ἀσχήμεαν πού προδίδει καὶ τὸ ποιὸν τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς καὶ τὸ πολιτιστικὸν ἐπίπεδο τοῦ βλασφήμου, ἀλλὰ καὶ δημόσιον κίνδυνον διαφθορᾶς τοῦ ἤθους τῶν παιδιῶν μας, τῶν κοριτσιῶν μας, τῶν γυναικῶν μας, τῶν ἀδελφῶν μας καὶ ὅλης τῆς Κοινωνίας πού εἶναι ἀναγκασμένη νὰ δέχεται τέτοια βάνουσα καὶ χυδαῖα πλήγματα κατὰ τοῦ ἱερωτέρου τῶν συναισθημάτων της. Οἱ μεσογειακοὶ λαοί, ἰδιαιτέρως μάλιστα ἐμεῖς οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες, Ἴταλοὶ καὶ Ἰσπανοί, εἶναι βλάσφημοι σὲ μεγάλυτερη ἢ μικρότερη κλίμακα. Ἄς μὴ δικαιολογηθῆ κανεὶς ὅτι πρόκειται περὶ παληᾶς συνηθείας. Ὅ,τι ἔχει ἐναποθηκευθῆ στὴν καρδιὰ καὶ στὰ μυαλὰ τοῦ νευρικοῦ καὶ ὀργίλου αὐτοῦ τύπου πού ἐκτοξεύει βρισιῆς καὶ βλασθήμιες κατὰ τοῦ Σταυροῦ, αὐτὸ καὶ ξερνοβολᾷ. Δὲν μπορεῖ ἓνας ἄνθρωπος πού πιστεύει καὶ φοβάται τὸ Θεὸ καὶ εὐγνωμονεῖ λατρευτικὰ τὸν Ἐσταυρωμένο Κύριό μας νὰ βρίζη τὸ Σταυρὸ του. Τόσο ἐπλεόνασε τὸ κακὸ καὶ τόσο ἀπλώθηκεν ἡ λασπιά του, ὥστε καὶ ἡ Πολιτεία ἠναγκάσθη διὰ νόμου νὰ περιορίσῃ τὸ κακὸ, τοῦλάχιστον σὰν ἐξωτερικὴν ἐκδήλωσι.

Ἀλλὰ μὲ τοὺς νόμους δὲν καταπολεμεῖται οὔτε ἡ βλασθήμια οὔτε καὶ κάθε πάθος, γιὰτὶ ὅσοι θὰ προσπαθήσουν νὰ ἐφαρμόσουν τὸ νόμο θ' ἀποκαλυφθοῦν ἐνοχοὶ παραβάσεως τοῦ νόμου πού δὲν ἐξαιρεῖ κανένα, οὔτε καὶ τὸ ἐκτελεστικὸ ὄργανο. Γι' αὐτὸ ὁ ἀποτελεσματικώτερος τρόπος τῆς καταπολεμήσεως τῆς βλασφημίας τῶν θείων πού καὶ τὸν πολιτισμὸ μας προσβάλλει, εἶναι ἡ καλλιέργεια τοῦ αἰσθήματος τοῦ αὐτοσεβασμοῦ, ἡ κατάλληλος οἰκογενειακὴ ἀνατροφή καὶ ἀγωγή τῶν παιδιῶν μας πού πρέπει νὰ μὴν ἀκοῦν ἀπὸ τοὺς γονεῖς των καὶ τοὺς ἀλήτας τοῦ δρόμου τίς βλασθήμιες καὶ τίς χυδαιολογίες πού μολύνουν τὴν τρυφερὴ τους ψυχὴ καὶ ταπεινώνουν τὸ πνεῦμά τους. Ἄν λάμψῃ τὸ Μυστήριον τοῦ Σταυροῦ μέσα μας ἀσφαλῶς καὶ τὰ πάθη μας θὰ σταυρώσουμε καὶ εὐπρέπεια λόγων θὰ ἔχουμε καὶ τὸ χριστιανικὸ μας πολιτισμὸ θὰ σηκώσουμε ψηλά μὲ τὴ δύναμι τοῦ Τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ πρὸς δόξαν τῆς Παναγίας Τριάδος. Ἀμήν.

(Συνεχίζεται)

Ἄρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΑΘ. ΚΑΛΥΒΑΣ
Ἱεροκήρυξ Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος

ΠΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΩΤΕΡΟΝ ΦΩΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ ΜΑΣ

Εἶναι ἢ μᾶλλον ἦσαν δύο ἄσωτοι υἱοί, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ γευθή-
κανε τὰ χαρούπια τῆς παραβολῆς τοῦ ἄσώτου μέσα στὸν κόσμον
τῶν ἡδονῶν, παραστρατημένοι, γύρισαν τέλος στὸν Πατέρα τους.
Ζητοῦσαν, καθὼς λέγουν, τὴ γαλήνη πού δὲν τὴν βρῆκαν στὴν
ἀκόλαστη ζωὴ, ἀλλὰ μόνον σὰν μπῆκαν στὴ μάνδρα τοῦ Χρι-
στοῦ, στὴ μητέρα Ἐκκλησία πού ἀνεκαινίσθησαν μὲ τὸ λουτρὸ
τῆς μετανοίας, καὶ μὲ τὴν ἐπίγνωσι, γιατί γνώρισαν τὴν ἀλήθεια
καὶ ζοῦν τώρα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός.

Βέβαια καὶ αἱ θλίψεις καὶ αἱ δοκιμασίαι πολὺ συμβάλλουν
στὴν ἐπιστροφή, ὅπως ὁ ἄσωτος πού ἐπέστρεψε, ἀφοῦ δοκίμασε
τὴν πεῖνα καὶ τὴν δυστυχία. Ἡ θλίψις πού αἰσθάνεται ὁ κρατού-
μενος μὲ τὴ στέρησι τῆς ἐλευθερίας, τὴν ἀποκοπὴ τοῦ ἀπὸ τὴν
κοινωνία, τὴν στέρησι τῶν ἰδικῶν του, τὴ δυσφήμησι ἀπὸ τὴν
διάπραξι τοῦ ἀδικήματος καὶ τὴ φυλάκισιν του κ.ἄ. μποροῦν νὰ
τοῦ βγοῦν σὲ καλὸ ἀπὸ ψυχολογικῆς πλευρᾶς γιὰ μιὰ μετάνοια καὶ
συντριβὴ καὶ ἀλλαγὴ τρόπου ζωῆς του, ἐὰν μάλιστα τύχη τῆς καλῆς
μεταχειρίσεως μὲ τὴν χριστιανικὴ ἀγάπη τῶν ἐλευθέρων, ὥστε
νὰ προληφθῇ τὸ μεγάλο κακὸ τῆς ψυχικῆς καταθλίψεως καὶ
ἀπογνώσεως ἀπὸ τὰ δεινοπαθήματά του πού δυσχεραίνουν πολλά-
κις τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἀπελπισμένου καὶ τὸν κάνουν δυστυχῆ
καὶ μὲ τὴν τυχὸν ἀπώλεια τῆς ψυχῆς του.

Ὁ μεμνημένος ὅμως τῆ Χριστιανικῆ ἀλήθεια μπορεῖ νὰ ἀντι-
δράσῃ στὶς δοκιμασίες καὶ τὶς πιὸ σκληρές, καὶ εἶναι πολὺ ἐπι-
σχυτικοὶ καὶ παρηγορητικοὶ οἱ λόγοι τοῦ Εὐαγγελίου «ἢ προσ-
ωρινὴ ἐλαφρὰ θλίψις ἡμῶν ἐργάζεται εἰς ἡμᾶς καθ' ὑπερβολὴν
εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης» (Β. Κορ. δ', 17). Ἐὰν τὸ
πάθημα στὸν παραστρατημένο γίνεται πολλάκις μάθημα ἐπι-
στροφῆς, στὸ βῆμα ὅμως τῆς ἀλλαγῆς καὶ εἰλικρινοῦς καὶ μὲ ἐπί-
γνωσι μετανοίας, πρέπει νὰ συντρέξῃ καὶ ὁ παράγων τῆς «διδασχῆς»,
καὶ δὴ τῆς «Καινῆς» (Πραξ. ιζ', 19). Ἔτσι δημιουργεῖται καὶ ἡ
«κατὰ Θεὸν λύπη» πού μὲ τὴ θεία χάρι «μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν
ἀμεταμέλητον κατεργάζεται» (Β. Κορ. ζ', 10), καὶ ἡ ὁποία εἶναι

κατ' ἔξοχὴν εὐεργετική, γιατί ἐνέχει τὸ μῖσος τῆς ἁμαρτίας καὶ βλέπει τὸ κακὸ τῆς ἁμαρτωλῆς ζωῆς, ὄχι ἀπλῶς σὰν θεωρία ἀλλὰ πειραματικῶς ὅπως ἓνα παιδί πού κἀηκε, φοβάται τὴ φωτιά. Εἶναι ἡ μετάνοια ἐκεῖνου, πού στρέφεται πρὸς τὸν Σωτῆρα καὶ βλέπει τίς ἁμαρτίες του μόνον ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἀγάπης του πού ἐθουσιάσθη γι' αὐτές· καὶ ἀπὸ τὴν ὅποια θυσία, ὡς ἐξίλαστήριο, πηγάζει καὶ ἡ μυστηριακὴ συγχώρησις.

Αὐτὸς ὁ παράγων, πού εἶναι τὸ «πλειότερον φῶς» τῆς Γραφῆς, δίδει καὶ τὸ Χριστιανικὸ νόημα τῶν θλίψεων, τοῦ προορισμοῦ τῆς ζωῆς ἐν γένει χωρὶς τὸ ὅποῖον, καθὼς καὶ ἐγὼ ἐκ τῶν πραγμάτων διεπίστωσα, δὲν θὰ ἦσαν ἀρκετοὶ οἱ ἄλλοι παράγοντες γιὰ νὰ ἐπιφέρουν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς μεταβολῆς μὲ μιὰ βαθυτέρα κατανόησι καὶ συναίσθησι τῆς καινούργιας ζωῆς καὶ μὲ τὸν καταρτισμὸν μὲ τὸν ὅποῖον ἡ γνῶσις μετουσιώνεται σὲ πίστι, καὶ ζωή. Πιστεύω ὅτι οἱ προβαλλόμενοι ἐδῶ δύο νέοι μᾶς παρουσιάζουν τὴν διπλῆν κατὰ τ' ἀνωτέρω φάσιν τῆς ζωῆς. Ἄς τοὺς δοῦμε, ἔχουν καὶ αὐτοὶ τώρα νὰ ὠφελήσουν μὲ τὴν καινούργια ζωὴ τους.

Ἄρχ. ΠΡΟΚ. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ

«Μὲ τρέμουσαν ἀπὸ συγκίνησι χεῖρα ἔρχομαι διὰ τῆς παρουσίας μου νὰ σᾶς εὐχαριστήσω ἐκ βάθους ψυχῆς διὰ τὴν φιλανθρωπικὴ καὶ φιλόχριστον χειρονομίαν σας, νὰ προστατεύσητε ἓνα ἀπολωλὸς πρόβατον. Πάτερ, θὰ ἤθελα ἐν ὀλίγοις νὰ σᾶς ἐκθέσω τὴν κατάστασίν μου, ἂν αὐτὸ δὲν ἐκούραζε τὴν πατρότητά σας.

Εἶσθε ἱερωμένοι καὶ δὲν θὰ ἐκωλυόμην νὰ σᾶς εἰπῶ τὴν ἐνοχὴν μου, ἐὰν ὑπῆρχε τοιαύτη. Πάντως εἶμαι καὶ ἐγὼ θῦμα κακῶν συναναστροφῶν, αἱ ὅποιαί τώρα μόλις κατάλαβα πόσας καταστροφὰς ἐπιφέρουν εἰς ἀδυνάτους χαρακτῆρας σὰν κι' ἐμέ. Ἦμουν κι' ἐγὼ παιδί, ὅταν μ' ἐπλησίασεν ἄνθρωπος ἄσωτος. Ἄλλὰ δυστυχῶς σὰν παιδί δὲν εἶχα τὸ αἶσθημα τοῦ κρίνειν καὶ μὲ παρέσυραν σὲ ἀνώφελα ἐπίγεια γλέντια, τὰ ὅποια ἄλλον σκοπὸν δὲν ἔχουν ἀπὸ τοῦ νὰ μὲ ἀποτρέψουν ἀπὸ τὸ δρόμον τοῦ Θεοῦ. Τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας, τὸν ὅποῖον μέχρι πρό τινας ἠκολούθουν πιστῶς χάρις στὰς ὁδηγίας καὶ προτροπὰς τῶν ἁγίων δι' ἐμὲ γονέων. Ἄλλὰ σὰν ποτισμένοι ἀπὸ τὰ ναρκωτικὰ τῆς παροδικῆς εὐτυχίας (διότι ἔτσι τὴν ἐνόμιζα), ἔπαψα νὰ τοὺς ἀκούω καὶ ἐνόμια ὅτι ὅσα μοῦ ἔλεγον ἦσαν φαντασίες καὶ ἀερολογίες.

Μὰ νὰ σήμερα ἡ κατάστασίς μου.

Ἄποτραβηγμένοι ἀπὸ τὴν κοινωνία καὶ κλεισμένοι στὸ κελλὶ

τῆς φυλακῆς μου, ἀναπολῶ τὰ περασμένα, τὰ τόσο ὠραία χρόνια πού πέρασα πρὶν φύγω ἀπὸ τὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ στενοχωροῦμαι γιατί νὰ ἔχω ἀδύνατον χαρακτήρα καὶ γιατί νὰ παρασυρθῶ. Καὶ πάλι εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, γιὰ τὴ δοκιμασία πού μοῦ ἔδωσε, γιατί ἀλλοιῶς, δὲν θὰ μοῦ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσω τὴν ἀλήθεια πού τόσο τὴν ἠγνόνουν. Ἔμαθα ὅτι ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου ἐγκκεῖται μόνον εἰς τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ εἰς τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς, τὴν ὁποίαν δὲν εἶχα συνεπεία τῶν καθημερινῶν ἀκολασιῶν τὰς ὁποίας ἔκανα... Ἀλλὰ πάλιν εὐχαριστῶ τὸν Θεόν, διότι ἐδῶ μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσω τὴ βαθειὰ ἔννοια τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ, στὴν Ἀγίαν Γραφήν, καὶ νὰ μοῦ ἀνοιχθῇ πάλιν ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον μόνος μου εἶχα ἀποκόψει καὶ σὰν φιλόστοργος Πατέρας ὁ Θεός, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ μὲ δεχθῇ στοὺς κόλπους Του. Ἐνθυμοῦμαι ἐπίσης τὴν παραβολὴν τοῦ Χριστοῦ Ἰωάν. θ' 39—41, ι' 1—18. Ἔτσι καὶ ἐγὼ ἤμουν τυφλὸς καὶ ἀνέβλεψα μετὰ τὴν μελέτην τῆς Ἀγίας Γραφῆς καὶ αἰσθάνομαι ὅτι ἔχω εἰσέλθει καὶ εὐρίσκομαι εἰς τὴν ἀσφαλῆ καὶ πλουσίαν μάνδραν τοῦ Χριστοῦ. Καὶ πάλιν εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ μέγας Θεὸς εἰς τοὺς μετανοοῦντας δίδει ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ὡς εἶπεν καὶ εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν κεφ. ιγ. 1—9.

«Πάτερ μου, πολλές φορές καὶ ἰδίως τὸν τελευταῖον καιρὸν, τῶν ἀνατριχιαστικῶν ἀνθρωπίνων ἀναταραχῶν, ἠχοῦσαν στ' αὐτιά μου τὰ σωτήρια καὶ εἰρηνικὰ σαλπίσματα ἐκείνου, πού διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐτραυματίσθη, ἐχλευάσθη, ἐρραπίσθη, ἐταλαιπωρήθη καὶ ἐσταυρώθη (Ἦσ. γγ. 5—6, Α. Πέτρ. β' 24). Πολλές φορές ἀναπολοῦσα μὲ θαυμασμόν καὶ εὐλάβειαν τὴν ταπεινώσιν Του, πού δι' ἡμᾶς διεδραματίσθη ἡ θαυματουργὸς καὶ αἰώνιος θυσία τοῦ Γολγοθᾶ, προσφέροντάς μας δι' αὐτῆς τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας (Ἐφ. α' 7).

Δοξάζω καὶ εὐχαριστῶ τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴν μου Χριστόν, προσφέροντάς λατρείαν καὶ τιμὴν διὰ τὴν ἐπιστροφήν μου κοντὰ εἰς τὸν Θεόν (Ἐφ. β' 13).

Ὁ σαρκικὸς κόσμος τῶν ἡδονῶν καὶ παρεκτροπῶν, ἦταν γιὰ μένα ὁ ἰσχυρὸς μαγνήτης πού μὲ τραβοῦσε ὀσημέραι πιὸ κοντὰ του (Γαλ. ε' 16). Ἀφέθηκα ἔρμαιον τῶν παθῶν μου κατατρακῦλισσα, καταποντίσθηκα, πνίγηκα ὀλοσχερῶς στὸ ἀπύθμενο, κατὰ τὴν ἀντίληψί μου, πέλαγος τῆς ἀκολασίας, ἀκαθαρσίας, ζηλοτυπίας καὶ παντὸς εἴδους κοσμικᾶς ἁμαρτίας (Γαλ. ε' 19—20, Ὡση, δ' 10—11). Ὁ κόσμος τοῦ σκότους μὲ ἐνίκησε, μὲ κατακυριεύσε, μὲ ἔκανε ὄργανό του. Ἦμουν κυριολεκτικῶς δούλος τῆς σαρκὸς ἕως ὅτου, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθῶ, βρέθηκα πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελα

τοῦ δεσπομητορίου, ἀσφαλῶς διὰ τὰς ἀσχημοσύνας μου, ἀπολαμβάνων τὴν πρέπουσαν ἀντιμισθίαν τῆς πλάνης μου (Ρωμ. στ' 27). Ἐαπλωμένους σὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς συνέρχομαι κάπως σὸν ἑαυτὸν μου, ἀναπολῶ τὸ κοσμικόν μου παρελθὸν καὶ φρίττω. Ἀναπολῶ καὶ βδελύττομαι (Παρ. ε' 9, ψαλ. ε' 5). Παρακαλῶ τὸν Κύριον νὰ μὲ ἀναζωοποιήσῃ καὶ νὰ μὲ ἰατρεύσῃ ('Ωσηέ στ' 1—2), νὰ ἐκχύσῃ πλουσίως τὸ ἔλεός του καὶ σὲ μένα (Ρωμ. ια' 32). Τὸν παρακαλῶ διὰ τῆς χάριτός του νὰ μὲ βοηθήσῃ διὰ νὰ ἀπεκδυθῶ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τοῦ ρύπου καὶ τῆς ἀκολασίας, τοῦ σκληροτράχηλου ἀνθρώπου (Νεεμ. θ' 16), καὶ νὰ ἐνδυθῶ τὸν νέον, τὸν αἰώνιον, νεκρώνων κάθε σαρκικὴν ἐπιθυμίαν ποῦ ἔχει σχέσιν μὲ τὸ τρισάθλιον παρελθὸν μου (Κολ. γ' 5). Τὸν παρακαλῶ νὰ μὲ φωτίζη στέλλοντάς τὸ Πνεῦμά του ἐπ' ἐμὲ ('Ιεζ. ια' 5), ἵνα ἀνακαινισθῶ ἐν τῇ νέα κολυμβήθρα τοῦ Σιλωάμ, γενόμενος δεκτὸς ἐκ νέου εἰς τὰς ἀνοικτάς θείας ἀγκάλας ἐγὼ ὁ ἐπιστρέφων ἄσωτος υἱὸς (Λουκ. ιε' 20).

Καὶ ὦ τοῦ θαύματος ! ἀνοίγω διάπλατα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου καὶ προσανατολίζομαι πρὸς τὸ ἄδυτον ἄστρον τῆς Βηθλεέμ (Ματθ. β' 7—8). Μοῦ δεικνύει τὸν δρόμον. Προχωρῶ ἄφοβα πρὸς τὸ φῶς. Βλέπω, συλλογίζομαι, ἀποφασίζω, νὰ ὁ δρόμος ποῦ εἶχα χάσει, εἶπα. Συγκρίνω τὸ σκότος ποῦ ἄφησα, μὲ τὸ φῶς ποῦ βρῆκα, τὴν κατάπτωσιν μὲ τὴν ἀνύψωσιν, τὸν θάνατον μὲ τὴν αἰωνιότητα. Τί τεραστία διαφορά! Προσπαθῶ... καθαρίζω τὸν μολυσμένον ἑαυτὸν μου (Β. Κορ. ζ' 1), ἀπορρίπτων τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀτίμωσιν ('Εφ. δ' 25), τῆς κοσμικῆς καὶ προσκαίρου ζωῆς μου παντελῶς, ζητῶν ἀχόρταγα τὸν Κύριον ('Ησ. νε' 6). Τὸ συντελεσθὲν αἰώνιον θαῦμα τοῦ Γολγοθᾶ μὲ ἀφύπνισε ('Ιωάν. ιβ' 46). Τώρα εἶμαι τὸ σκεῦος καλῆς χρήσεως (Β. Τιμ. β' 20), θησαυρίζων οὐρανίους θησαυροὺς (Ματθ. στ' 19). Ὡ, πόσῃν εὐτυχίαν αἰσθάνομαι. Ἀναφωνῶ στεντορεῶς πῶς ζῶ, καὶ θὰ ζῶ μόνον διὰ τὸν Λυτρωτὴν μου Κύριον (Γαλ. β' 20), μὲ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου...».

Ὁ «Ἐφημέριος» εἶναι πρόθυμος νὰ δίδῃ ἀπαντήσεις εἰς ἐρωτήσεις ἐπὶ ἀποριῶν, ἀναφερομένων εἰς ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σχέσιν πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (ποιμαντικόν, λειτουργικόν κλπ.). Ἐπομένως οἱ εὐλαβέστατοι ἐφημέριοι δύνανται ν' ἀπευθύνουν ἐρωτήματα ἐπὶ τοιούτων ἀποριῶν. Αἱ ἀπαντήσεις θὰ δίδωνται εἰς τὴν σελίδα τῆς ἀλληλογραφίας.

«ΦΙΛΟΘΕΟΥ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ»

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΨΥΧΩΦΕΛΕΙΣ ΕΠΙΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ «ΑΡΙΘΜΟΥΣ»

Ἐπὶ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΕΩΣ

Ὁ ἀσεβὴς πραγματοποιεῖ τὶς ἐπιθυμίας του,
ἀπὸ παραχώρηση τοῦ Θεοῦ, γιὰ ποινὴ του καὶ γιὰ ζημίαν του.

Ὁ Θεός, πού τοῦ πρωτοεῖπε, «οὐ πορεύσῃ», νὰ μὴν πᾶς, τοῦ ἐπέτρεπε κατόπιν ν' ἀκολουθήσῃ, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς καρδιάς του, τοὺς δευτέρους ἀποσταλμένους ἀπὸ τὸν βασιλέα Βαλάκ. «Ἀνάστα, ἀκολούθησον αὐτοῖς». Σήκω, κι' ἀκολούθησέ τους.

Ἡ θεία ὅμως αὐτὴ παραχώρηση ἦτανε φανέρωμα τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ. «Καὶ ὠργίσθη θυμῷ ὁ Θεός, ὅτι ἐπορεύθη αὐτός» (Ἀριθ. κβ', 22). Κι' ἀπόδειξη εἶναι πῶς τοῦ συνέβηκαν στὸ δρόμο του χίλια δύο κακά. Ἐνας φόβος ἐκυρίεψε τὴν καρδιά του. Κι' ἐκινδύνεψε κι' αὐτὴ ἀκόμη ἡ ζωὴ του ! Ἐκεῖνο τὸ ἡμέρο καὶ πιστὸ γαϊδουράκι, πού ὑπομονετικῶς κι' ἀτάραχα τὸν ἐσήκωνε στὴ ράχη του καὶ ἦτανε πειθήνιο στὰ προστάγματα του ἐξαγριώθηκε καὶ παραφέρθηκε, κι' ἄρχισε νὰ πηδᾷ καὶ νὰ κλωτσᾷ, κι' ἀνυπάκουο καὶ χωρὶς ν' ἀκούη χαλινάρι, ξεστράτισεν ἀπὸ τὸν ἴσιο καὶ πατημένο δρόμο, καὶ τὸν ἐπήγαιεν ἐκεῖ πού δὲν ἤθελεν αὐτός, χωρὶς οὔτε ἀπὸ τῆ φωνῆ του νὰ ταραζέται, οὔτε καὶ νὰ λογαριάζῃ τὸ ξύλο ποῦτρωγε. Παρὰ τὸν ἐτράβηξε σὲ γκρεμοὺς καὶ σὲ κατοπιεὺς καὶ τὸν ἔκανε νὰ κτυπᾷ ἐπάνω σὲ φράκτες καὶ σὲ τοίχους καὶ νὰ κομματιάζεται· καὶ λίγο ἔλειψε νὰ τὸν συντριψῇ ὅλως διόλου. Καὶ στὰ στερνὰ γονάτισε καταμεσῆς τοῦ δρόμου, κι' οὔτε μπροστὰ ἤθελε νὰ πάη, μὲ κανένα τρόπο, οὔτε καὶ νὰ γυρίσῃ πίσω. Καὶ τὸ πιὸ παράδοξο ἀκόμη, ἀνοιξε τὸ στόμα του αὐτὸ τὸ ἄλαλο τετράποδο, κι' ἄρχισε νὰ μιλᾷ ! «Καὶ τί ἐποίησά σοι; Τί ἐποίησά

σοι, ὅτι πέπαικάς με τὸ τρίτον τοῦτο ;» Καὶ τί σοῦ-
καμα πού εἶναι ἡ τρίτη φορά αὐτὴ πού με δέρνηεις ;

Καὶ σάν νά μὴν ἔφθαναν ὅλα αὐτά, βλέπει στὸ τέλος
ὁ παράκουος αὐτὸς μάγος ἕναν ἄγγελον ἀπέναντί του,
πού κρατοῦσε στὰ χέρια του ἕνα ξεθηκάρωτο σπαθί
καὶ τὸν φοβέριζε νά προσέξῃ, καὶ νά μὴν βγάλῃ τσι-
μουδιὰ ἀπὸ τὸ στόμα του καὶ νά μὴν εἰπῇ τίποτες
ἄλλο, πάρεξ αὐτό, πού αὐτὸς θὰ τοῦ τὸ βάλῃ στὸ στόμα
του· «Συμπορεύθητι μετὰ τοῦ ἀνθρώπου· πλὴν τὸ
ρῆμα, ὃ ἐάν εἶπω πρὸς σέ, τοῦτο φυλάξῃ λαλῆσαι»
(Ἄρ. κβ', 35).

Εἶτε ἔτσι, εἶτε ἀλλοιῶς, πάντα γίνεται αὐτὸ πού
θέλει ὁ Κύριος, εἶτε γιὰ τὸ ἐπευλογεῖ, εἶτε γιὰ τὸ μᾶς
τὸ παραχωρεῖ καὶ μᾶς τὸ ἐπιτρέπει· «Πάντα ὅσα
ἠθέλησεν ὁ Κύριος ἐποίησεν» (Ψαλμ. ρλγ'). Ποιὰ δύ-
ναμη εἶναι ἰκανὴ νῆ ἀντισταθῆ στὸ παντοδύναμο καὶ
παντοκυριαρχικὸ του θέλημα ; «Τῷ θελήματι αὐτοῦ
τίς ἀνθέστηκεν ;»

Πῆτε μου ὅμως, δὲν ἦτανε καλλιώτερο καὶ σιγου-
ρότερο στὸ Βαλαάμ, μιὰ φορά πᾶκουσε τὸ θεῖο πρόσ-
ταγμα «οὐ πορεύσῃ», νά μὴν ξανατολήσῃ πλέον νά
ξαναρωτήσῃ αὐτὸν πού τὸν πρόσταξε, καὶ νά φανερωθῇ
ἔτσι ἀνόητος καὶ ματαιόδοξος καὶ πλεονέκτης ; Νά,
πού τοῦ γίνηκεν ἡ χάρη ν' ἀκολουθήσῃ τοὺς ἀποσταλμέ-
νους ἀπὸ τὸν βασιλέα, ὅπως τῶθελεν ἡ καρδιά του !
«Ἀναστὰς, ἀκολούθησον αὐτοῖς».

Ἄλλὰ τοῦ παραχωρήθηκεν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα γιὰ
ζημιὰ του καὶ γιὰ τὸ κακό του. Κι' ὄχι μονάχα δὲν κέρ-
δησε τὸ σκοπὸ του, παρὰ κινδύνεψε καὶ τὴ ζωὴ του.
Γιὰ τὸ ὅτι ἄγγελος μὲ τὸ σπαθί, πού φανερώθηκεν ἀπέ-
ναντί του, λίγο ἔλειψε νά τὸν ἀποτελειώσῃ, τὴν ὥρα
πού περιποιοῦντανε τὸ γαιδουράκι πού τῶδερνεν αὐτὸς
ἄδικα· «Νῦν οὖν σέ μὲν ἀπέκτεινα, ἐκείνην δ' ἂν περι-
ποιησάμην». Λίγο ἔλειψε νά σέ σκοτώσω, καὶ νά γλυ-
τώσῃ ἐκεῖνο. (Ἄριθ. κβ', 33).

Τὸ ἄλογο κτῆνος ζητᾷ τὸν λόγον ἀπὸ τὸν λογικὸ ἄνθρωπο.

«Τί ἐποίησά σοι, ὅτι πέπαικάς με τὸ τρίτον τοῦτο;» Τί σοῦκαμα, καὶ εἶναι ἡ τρίτη φορά αὐτῆ πού με κτυπᾷς; Ποιό εἶναι τὸ λάθος μου; ρωτᾷ τὸ χωρὶς λογικὸ καὶ νόηση γαιδούρι τὸν λογικὸ Βαλαάμ, πού ἦτανε ἄνθρωπος με στοχασμό, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἔπρεπε νὰ κάνη τίποτε τὸ παράλογο.

Κι' ἄλλη μιὰ φορά προτῆτερα μίλησε τ' ἄλογο ζῶο πρὸς τὸν λογικὸν ἄνθρωπο· τότε δηλαδή, ὅταν τὸ φίδι ρώτησε τὴν Εὐά μέσα στὸν Παράδεισο· «Τί ὅτι εἶπεν ὁ Θεός, οὐ μὴ φάγετε ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν Παραδείσῳ;» (Γεν. γ', 1). Γιατί σ' ἐσᾶς τ' ἀπογόρευσε ὁ Θεός, ἀπ' ὅλα τὰ δένδρα ποῦναι μέσα στὸν Παράδεισο, ἑνὸς μονάχα νὰ μὴν φᾶτε τὸν καρπὸ; «Γιατί» ρωτᾷ ἐκεῖ τὸ φίδι τὴν Εὐά· «γιατί» ρωτᾷ κι' ἐδῶ τὸ γαιδούρι τὸν Βαλαάμ. Μὰ τὸ ἴδιο κάνει κι' ἓνας Ἰησοῦίτης ἱεροκῆρυκας στοὺς ἀκροατές του, κι' ἐρωτᾷ κι' αὐτὸς ἀπὸ τὸν ἄμβωνα «γιατί». Κι' ὅσες φορές τ' ἄλογα ζῶα μιλῆσανε στὸν ἄνθρωπο, τὸν ρωτήσανε πάντα «γιατί». Κι' αὐτὸς τοὺς ἀποκρίνεται πάντα, με τὸν κατάλληλο τρόπο, γιὰ νὰ τοὺς λύση τὴν ἀπορία τοὺς καὶ γιὰ νὰ τὰ διδάξη. Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος ἔχει καὶ στόχασση καὶ λογικὸ, ἔχει χρέος καὶ ν' ἀπαντᾷ καὶ νὰ ἐνεργῇ πάντοτε στοχαστικὰ καὶ λογικά. Κι' αὐτὸ τὸ χρέος του, εἶναι ἀπαραίτητο στὸν ἄνθρωπο, ὄχι μονάχα στὴ συναναστροφὴ του με τοὺς συνανθρώπους του, παρὰ σὲ κάθε στιγμή καὶ σὲ κάθε περίσταση. Γιατί, ἂν ἦτανε βολετὸ νὰ συνομιλήσουνε μαζί του καὶ τ' ἄλογα ζῶα, κι' αὐτὸς θᾶχανε τὸ δικαίωμα νὰ τοῦ ζητήσουνε τὸ «γιατί», γιὰ κάθε του ἐνέργεια καὶ γιὰ κάθε του πράξη.

**Ὅταν τοὺς λάχη χρεία
καὶ οἱ μεγάλοι κολακεύουνε τοὺς μικροὺς.**

Ὁ βασιλεὺς Βαλακ καταδέχθηκε νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ ἀνάκτορό του, γιὰ νὰ προῦπαντήσῃ τὸν μάντη Βαλαάμ,

«Ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτοῦ» (Ἄρ. κβ', 50). Κι' ὁ Ἄπολινάριος φαίνεται νὰ τὸ θαυμάζη αὐτό, ἐπειδὴ βγῆκε νὰ προὔπαντήσῃ τὸν μάγο ὁ βασιλεὺς· κι' ἀπ' αὐτὸ βγάζει τὸ συμπέρασμα, ὅτι καμμιά φορὰ καὶ οἱ ἱερατικοὶ ἄνθρωποι ποὺ καταγίνονται μὲ τὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ ξιππάζονται κι' αὐτοὶ καὶ ὑπερηφανεύονται, ὅταν τοὺς τιμοῦν ἄνθρωποι ποὺ κατέχουν ἀξιώματα καὶ διαπρέπουνε σὲ ὑπεροχικὴ δύναμη.

Ἴσως νὰ συμβαίη· μὰ ἐγὼ συλλογιέμαι, πὼς τὸ βασιλικὸ αὐτὸ κίνημα φθάνει γιὰ νὰ μᾶς πείσῃ πὼς μπροστὰ στὴν ἀπειλὴ τοῦ πολέμου ἀναγκάσθηκε κι' αὐτὸς νὰ κατεβάσῃ κάπως τὴν ὑπερηφάνειά του καὶ καταδέχθηκε νὰ προὔπαντήσῃ τὸν μάγο, ἐπειδὴ εἶχε τὴν ἀνάγκη καὶ ἤθελε νὰ τὸν βοηθήσῃ στὸ σκοπὸ του. Ναί, εἶναι σωστό, πὼς σὰν τοὺς βιάσῃ ἡ ἀνάγκη ταπεινώνονται καὶ οἱ μεγάλοι καὶ γίνονται καταδεκτικώτεροι, καὶ συχνὰ μάλιστα περιποιοῦνται, μὲ τιμὲς μεγάλες, τοὺς μικρότερους !

Κύτταξε νὰ δῆς στὴν περίστασι αὐτὴ πὼς ὑποδέχθηκε τὸν μάντη Βαλαάμ ὁ βασιλεὺς Βαλάκ. Ἄφου τὸν προσκάλεσε μιὰ καὶ δυὸ φορές μ' ἀποσταλμένους του κι' αὐτὸς δὲν φάνηκε, δὲν τὸν περιμένει πλέον νᾶλθῃ καὶ νὰ παρουσιασθῇ μπροστὰ του, παρὰ ξεκινᾷ νὰ τὸν προφθάσῃ καὶ τὸν προὔπαντᾷ ὅταν ἐπλησίαζε σ' ἀρκετὴ ἀπόστασι μακρῶς. «Καὶ ἀκούσας Βαλάκ, ὅτι ἦκει Βαλαάμ, ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν αὐτῶ». Κι' ὅταν τὸν συνάντησε, ἀκουσε νὰ δῆς, πόσο ἡμερα καὶ πόσο γλυκὰ τοῦ παραπονέθηκε ! «Ἄπέστειλα πρὸς σὲ καλέσαι σε· διατί οὐκ ἦρχου πρὸς με ;» Ἔστειλα καὶ σὲ προσκάλεσα· γιατί λοιπὸν δὲν ἤθελες νᾶρθῃς ; Κύτταξε νὰ δῆς ἀκόμη, πὼς ἀστείζεσαι, καὶ πὼς χαριεντίζεται ὑποκριτικὰ μαζί του. Τὸ ξέρω, τοῦ λέει, τὸ ξέρω καλά, πὼς δὲν ἔχω τὴ δύναμη νὰ σὲ τιμήσω, ὅσο σοῦ ταιριάζει· «Ὅντως οὐ δυνήσομαι τιμῆσαι σε». Σημείωσε κατόπιν, μὲ πόση προθυμία σφάζει ὁ βασιλεὺς πρόβατα καὶ

μοσχάρια, γιά νά περιποιηθῆ καί νά εὐωχήσῃ πλούσια τόν μάντη κι' ὄλους τοὺς συνοδοὺς του. «Καί ἔδωσε Βαλαὰ πρόβατα καί μόσχους, καί ἀπέστειλε τῷ Βαλαὰμ καί τοῖς ἄρχουσι τοῖς μετ' αὐτοῦ» ('Αριθ. κβ', 40). Παρατήρησε ἀκόμη, πῶς τὴν τελευταίαν ἡμέρα τὸν συνώδευσε σ' ἓνα μέρος ὑψηλό, γιά νά τὸν κάμῃ νά ἰδῆ ἀπὸ ἐκεῖ ὄλο τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν του τῶν Ἑβραίων καί νά τοὺς καταρασθῆ· «Καί ἐγενήθη πρῶτῃ, καί παραλαβὼν Βαλαὰμ τὸν Βαλαὰμ, ἀνεβίβασεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν στήλην τοῦ Βαλαὰ, καί ἔδειξεν αὐτῷ ἐκεῖθεν μέρος τοῦ λαοῦ». Ἄλλὰ σημείωσε ἀκόμη κι' αὐτὸ πῶς ὁ βασιλεὺς δηλαδὴ τὸν κολακεύει, ἀλλὰ ὁ Βαλαὰμ δὲν κολακεύεται. Νά, τοῦ λέει, πού ἤλθα βασιλεῦ μου. Δὲν ἔχει ὅμως καμμιά σημασία αὐτό· γιὰτι καί σὺ τὸ καταλαβαίνεις, πῶς δὲν μπορῶ νά ξεστομίσω τίποτε, ἄλλο, παρὰ αὐτὸ πού θά μοῦ βάλῃ ὁ Θεὸς στὸ στόμα μου! «Ἴδου ἤκω πρὸς σέ νῦν· δυνατὸς ἔσομαι λαλήσαι τι ; τὸ ρῆμα ὃ ἂν ἐμβάλῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸ στόμα μου, τοῦτο λαλήσω» ('Αριθ. κβ', 38).

Ὁ ἄνθρωπος, σὰν βαδίζῃ μὲ φόβο Θεοῦ καί θέλῃ νά κάμῃ τὸ θέλημά του, δὲν κολακεύει κανένα, οὔτε καί ὑποκρίνεται, παρὰ λέει τὴν ἀλήθεια κι' ἐνεργεῖ μ' ἐντιμότητα. «Καί Βαλαὰμ ἐπορεύθη ἐπερωτῆσαι τὸν Θεόν». Κι' ὡς πρὸς αὐτό, βάδισε τὸν ἴσιο δρόμο «ἐπορεύθη τὴν εὐθειαν». Μ' ἐκάλεσες, τοῦ εἶπε, γιά νά καταρασθῶ τὸν λαὸ αὐτόν. Ἄλλὰ τί κατάρρα νά τοῦ κάνω ; Καί πῶς νά καταρασθῶ κάποιον, πού ὁ Θεὸς δὲν τὸν καταριέται ;

Καί κατόπιν ὁ Βαλαὰμ ἀνοίγει τὸ στόμα του κι' ἐπαινεῖ καί μακαρίζει τὸν Ἑβραϊκὸ λαὸ καί προφητεύει τὴν ὑψωσὴν του καί τὴ δύναμήν του, καί τίς μελλοντικὰς του νίκες καί τοὺς θριάμβους καί τὴν δόξαν του. Καί λέει ἀκόμη, πῶς ὅτι μπορεῖ νά εὐχηθῆ νά τὸ καταξιωθῆ κανεὶς τῷ χειρὶ ὁ λαὸς αὐτός· καί πῶς θάθελε νάτανε τρόπος κι' αὐτός καί οἱ ἀπόγονοι νά συγκαταταχθοῦν

Ἄπο τὸν καιρὸ τῶν διωγμῶν

Η ΜΑΡΤΥΣ ΑΓΝΗ

Κατὰ τὴ διάρκεια ἐνὸς ἀπὸ τοὺς πρώτους διωγμοὺς, εἶχε συλληφθῆ στὴ Ρώμη σὰν χριστιανὴ ἡ νεαρὴ πατρικία Ἀγνή.

Οἱ δικοὶ τῆς, μόλις πληροφορήθηκαν τὸ γεγονός, προσπάθησαν νὰ τὴ σώσουν μὲ κάθε τρόπο. Οἱ ἐνέργειές τους, ὅμως, στὸ αὐτοκρατορικὸ περιβάλλον δὲν ἔφεραν κανένα ἀποτέλεσμα. Δὲν ὑπῆρχε καμμιά ἄλλη διέξοδος παρὰ μονάχα αὐτή: ἡ ἴδια ἡ Ἀγνή νὰ ἔδειχνε μεταμέλεια γιὰ ὅ,τι εἶχε κάνει καὶ ν' ἀποκήρυττε τοὺς χριστιανούς.

Ἄλλὰ αὐτὸ ἀκριβῶς ἦταν τὸ μόνο, ποὺ δὲν ἐπρόκειτο νὰ γίνη.

Ἡ Ἀγνή δὲν ἐπηρεάσθηκε καθόλου ἀπὸ τὰ καλοπιάσματα καὶ τίς ἀπειλὲς ὄλων ἐκείνων, ποὺ τὴν ἐπισκέφτηκαν στὸ κελλί τῆς καὶ πᾶσχισαν νὰ τῆς λυγίσουν τὸ φρόνημα.

Πέρασαν ἔτσι ἀρκετὲς μέρες. Ἡ μόνη ἐλπίδα, ποὺ ἀπόμεινε στοὺς οἰκείους τῆς, ἦταν μήπως, στὸ μεταξύ, σκεφτόταν ὠριμώτερα.

Τέλος, ἡ Ἀγνή ὠδηγήθηκε μπροστὰ σ' ἓνα ἀπὸ τοὺς δεκαοχτῶ πραιτορες τῆς Ρώμης, γιὰ νὰ κριθῆ ἡ τύχη τῆς ἀπὸ τὸ τί θὰ τοῦ ἀπαντοῦσε, ὅταν ἐκεῖνος θὰ τὴν καλοῦσε, σύμφωνα μὲ τὴν καθιερωμένη διαδικασία, νὰ ἀπαρνηθῆ τὸν Χριστό, νὰ παραδεχτῆ τὴ θεϊκὴ ιδιότητα τοῦ αὐτοκράτορος καὶ νὰ κάψῃ λιβανωτὸ μπροστὰ στὰ εἶδωλα.

Ἡ Ἀγνή δὲν δέχτηκε νὰ κάνῃ τίποτε ἀπ' αὐτά. Δήλωσε ὅτι ἦταν χριστιανὴ κι' ὅτι δὲν θ' ἄλλαζε μὲ καμμιά ἄλλη χαρὰ

μὲ τὸ ἅγιον αὐτὸ Ἰσραηλιτικὸ ἔθνος· «ἀποθάνοι ἡ ψυχὴ μου ἐν ψυχαῖς δικαίων καὶ γένοιτο τὸ σπέρμα μου ὡς τὸ σπέρμα τούτου» (Ἀριθ. κγ', 10). Ἔτσι, ὅπως σημειώνει ὁ Ἀπολινάριος, αὐτὸς ποὺ ἤλθε γιὰ νὰ κάνῃ κακὸ στοὺς Ἑβραίους εὐχῆθηκε κι' ἐποθοῦσε ν' ἀπολαύσῃ κι' αὐτὸς καὶ ἡ γενιά του μαζί του τὴν ἴδια καλοτυχιά. «Ὁ πρὸς ἐπιβουλήν ἤκων, κοινωνίας εὐχεται τῆς πρὸς τούτους τυχεῖν· καὶ τοιοῦτον τέλος ἐφίεται, οἷον τεύξονται ἐκεῖνοι».

(Συνεχίζεται)

Ἀπόδ. ΘΕΟΔΟΣΗ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

στὸν κόσμον τῆ θέσι της. Ὁ πραιτόρας συνκράτησε τὸ θυμὸν του.

— Δὲν λυπᾶσαι, λοιπόν, τὰ νιάτα σου, τὴν ὁμορφιά σου, τὰ πλούτη σου ; τῆ ρώτησε. Δὲν καταλαβαίνεις, ὅτι θὰ τὰ χάσης ὅλα αὐτά, ἂν ἐπιμείνης στὸ πείσμα σου ;

Ἡ Ρωμαία ἀρχοντοπούλα τοῦ ἀποκρίθηκε :

— Ἀφοῦ τὸ θέλεις, σοῦ ἐπαναλαμβάνω ἄλλη μιὰ φορά : Δὲν ἀρνοῦμαι τὸν Χριστό. Μὴ ματαιοπονεῖς, λοιπόν. Κάνε ὅ,τι ἔχεις νὰ κάνης. Στείλε με στὸν δῆμιον.

Ὁ πραιτόρας τότε χαμογέλασε σατανικά.

— Ξέρω, πῶς αὐτὸ εἶναι κάτι ποὺ δὲν τὸ φοβᾶσαι, ἀλλὰ ἀπεναντίας τὸ ποθεῖς, εἶπε. Δὲν θὰ σὲ παραδώσω στὸν δῆμιον, τοῦλάχιστο ἀμέσως, ὅπως ὑποθέτεις. Θὰ σὲ ὑποβάλω πρὶν σὲ μιὰ δοκιμασία, ποὺ δὲν τῆ φαντάζεσαι. Κι' εἶμαι βέβαιος, ὅτι κατόπιν δὲν θὰ ἔχης καθόλου αὐτὸ τὸ ἀγέρωχο ὕφος.

Ἦστερα ἀπὸ λίγο, ἡ Ἄγνη βρισκόταν σ' ἓνα τόπον, ποὺ πραγματικὰ δὲν θὰ μπορούσε ποτὲ νὰ τῆς περάσει ἀπὸ τὸν νοῦ. Οἱ στρατιῶτες δὲν τὴν ἔφεραν πίσω στὴ Μαμερτίνα, τὴν πιὸ φοβερὴ ἀπὸ τὶς φυλακὲς τῆς Ρώμης, ὅπου εἶχε μείνει κλεισμένη κάμποσα μερόνυχτα μετὰ τὴ σύλληψί της. Δὲν τὴν πῆγαν σὲ κανένα ἄλλο δεσμωτήριον. Δὲν τὴν ὠδήγησαν μπροστὰ σὲ σύνεργα βασιανιστηρίων. Οὔτε τὴ μπάρκαραν σὲ κανένα καράβι γιὰ ἔξοριαν.

Μπῆκαν μαζί της σ' ἓνα σπῆτι, ὅπου ὑπῆρχαν γυναῖκες, ποὺ πουλοῦσαν τὴ σάρκα τους στὸν καθένα. Ὁ πραιτόρας εἶχε ἐπινοήσει ἓνα καταχθόνιον τρόπον, γιὰ νὰ τῆς τσακίσει τὴν ψυχικὴ ἀντίστασι καὶ νὰ ἐξευτελίσει τὴ γενναιοτήτά της. Ἦξερε, ὅτι, γιὰ μιὰ χριστιανή, τὸ πιὸ πολύτιμον πράγμα, ἦταν νὰ μείνη ἀνέγγιχτη ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Ἡ Ἄγνη, λοιπόν, ἐκεῖ μέσα, θὰ ἔμενε μονάχα στ' ὄνομα τέτοια. Τὸ ἄσπιλον σῶμα της θὰ γινόταν λείαν τοῦ πρώτου τυχόντος ἀπὸ τοὺς πελάτες ἐκείνου τοῦ σπιτιοῦ. Ἡ καρδιά της σφίχτηκε, μόλις κατάλαβε τὴ δοκιμασία τὴν περιμένε.

Ἄλλὰ τὸ σάσισμα κι' ἡ ταραχή, ποὺ ἐννοίωσε, δὲν βάσταξαν παρὰ γιὰ λίγο. Στὰ χεῖλη της, ἀνέβηκαν οἱ στίχοι ἑνὸς ἀπὸ τοὺς πιὸ γλυκοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ : « Ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου, οὐ φοβηθήσομαι κακὰ, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ... ».

Δὲν ὑπῆρχε καμμιά ἀμφιβολία, ὅτι ὁ ἀγαπημένος της Κύ-

ριος ήταν κοντά της και τώρα. Δεν θά τὴν ἄφηνε ἀνυπεράσπιστη. Τί σημασία εἶχε, ἂν οἱ ὥρες της θά κυλοῦσαν ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα σ' αὐτὸ τὸ ἄντρο τοῦ ἠθικοῦ θανάτου ; "Ὅλα εἶναι κατορθωτὰ στὴ δύναμι τοῦ Θεοῦ. Ἀκόμα καὶ τὸ νὰ διατηροῦσε κατακάθαρη τὴν κόρη του σ' ἐκεῖνο τὸ δυσῶδες περιβάλλον.

Ἡ Ἀγνή προσευχήθηκε θερμά. Ἄφησε τὰ πάντα στὰ χέρια τοῦ Θεοῦ. Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε. Μιὰ μυστηριώδης δύναμις κράτησε σὲ ἀπόστασι, ἀκινήτισε τὸν καθένα, ποὺ σκέφτηκε νὰ πλησιάσῃ τὸ ἔμψυχο αὐτὸ κρίνο τῆς Ἐκκλησίας. Κανένας ἀπ' ὅσους ἀντίκρυσαν ἐκεῖ μέσα τὴν Ἀγνή καὶ θέλησαν νὰ δρέψουν τὴ δροσάτη ὁμορφιά της, δὲν τόλμησε νὰ πραγματοποιήσῃ τὴ θέλησί του.

Πέρασαν ἔτσι δυὸ ὀλόκληρα μερόνυχτα καὶ δὲν ἔγινε τίποτε ἀπ' ὅσα περίμενε ὁ πραίτορας.

Πρόσταξε, λοιπόν, νὰ τὴ φέρουν πάλι μπροστά του. Ἡ σκέψις του ἦταν ἀδύνατο νὰ βρῆ μιὰ ἐξήγησι σ' αὐτὸ τὸ ἀπίστευτο γεγονός.

— Πές μου, τὴ ρώτησε, πῶς κατάρθωσες νὰ μὴ πάθῃς τίποτε;

— Θὰ σοῦ τὸ πῶ, ἀποκρίθηκε ἡ Ἀγνή, ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος γιὰ σένα; Ὁ νοῦς σου εἶναι σκοτισμένος, γιατί δὲν πιστεύεις στὸν ἀληθινὸ Θεό. Αὐτὸν τὸν Θεό, τὸν μόνο ποὺ ὑπάρχει, παρακάλεσα νὰ μὲ φυλάξῃ. Καὶ τὸ ἔκανε. Δίπλα μου, ὅσο βρισκόμουν ἐκεῖ, στεκόταν ἕνας λευκοντυμένος νέος, ποὺ κανεὶς ἄλλος δὲν τὸν θεωροῦσε ἐκτὸς ἀπὸ μένα. Αὐτός, λοιπόν, νέκρωνε τὴν ἐπιθυμία τῶν ἀνθρώπων, ποὺ πηγαιναν νὰ μὲ πλησιάσουν.

— Καὶ ποιὸς ἦταν αὐτὸς ὁ νέος;

— Ἕνας ἄγγελος.

Ὁ πραίτορας, ὅπως ἄλλωστε ἡ Ἀγνή τὸν εἶχε προειδοποιήσῃ, δὲν κατάλαβε τίποτε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐξήγησι. Τὸ μόνο ποὺ σκέφτηκε, ἦταν ὅτι δὲν συνέφερε καθόλου ν' ἀφήσῃ τὴν Ἀγνή στὴ ζωὴ. Ἀπάγγειλε, λοιπόν, τὴ θανατικὴ της καταδίκη κι' ὥρισε νὰ ἐκτελεστῇ μὲ τὸν τρόπο τῆς πυρᾶς.

Οἱ στρατιῶτες σώριασαν ξύλα, ἀνέβασαν τὴν Ἀγνίά πάνω τους, τὴν ἔδεσαν μὲ ἐλάσματα σ' ἕνα κάθετο δοκάρι κι' ἔβαλαν φωτιά. Σὲ λίγη ὥρα, τὸ σῶμα της εἶχε μεταβληθῆ σὲ στάχτη, ἐνῶ ἡ ψυχὴ της, σὰν περισσότερι, πετοῦσε στοὺς οὐρανοὺς.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ.Α.Κ.Ε.

Κληρικοσήμανσις πιστοποιητικῶν καὶ ἀποδείξεων

Ἐπειδὴ ἡ ἐπικόλλησις τοῦ κληρικοσήμου ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐγγράφων εἶναι ἐνίοτε ἐλλιπὴς καὶ ἀντικανονικὴ, κρίνομεν σκόπιμον ὅπως γίνωστοποιήσωμεν κατωτέρω τὰ κατὰ τὸν Νόμον ἰσχύοντα, ἵνα ἔχγητε ταῦτα ὑπ' ὄψιν. Οὕτω δέον νὰ ἐπικολᾶται κληρικόσημον:

1)	Ἐπὶ τῶν διαζυγίων	Δρχ.	100
2)	» » ἀδειῶν γάμων	»	80
3)	» » βαπτίσεων	»	10
4)	» » χειροτονιῶν, χειροθεσιῶν, διορισμῶν, μεταθέσεων καὶ ἀπολύσεων	»	50
5)	» » Αἰτήσεων	»	3
6)	» » πιστοποιητικῶν βεβαιώσεων ἐκδιδομένων ἀπ' εὐθείας ἢ προσυπογεγραμμένων θεωρουμένων	»	5

Ἐνταῦθα διευκρινίζεται, ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς κληρικοσήμανσιν μόνον τὰ πιστοποιητικὰ τῶν ἐξῆς κατηγοριῶν:

α) Ἀπόρων, θυμάτων καὶ ἀναπήρων πολέμου.

β) Πάσης φύσεως βεβαιώσεις ἢ πιστοποιητικὰ περὶ τοῦ ἀμεταβλήτου τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως τοῦ συν/χου (I.K.A. Δημοσίων ἢ ἐτέρων ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν) πρὸς ἀπόληψιν τῆς συντάξεως (τὰ πιστοποιητικὰ συνεπῶς τὰ χορηγούμενα παρὰ τῶν ἐφημερίων διὰ τὴν ἀπόκτησιν τὸ πρῶτον ἀσφαλιστικῶν παροχῶν ὑπόκεινται εἰς κληρικοσήμανσιν).

γ) Πολυτέκνων προκειμένου περὶ τῆς πιστοποιήσεως τῆς ιδιότητος αὐτῶν ὡς πολυτέκνων.

δ) Δι' ἐγγραφὴν εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

ε) Αἱ πιστοποιήσεις, βεβαιώσεις ἢ προσυπογραφαι αἱ ἐκδιδόμεναι πρὸς ὄφελος τοῦ Δημοσίου, διὰ τὸν καταρτισμὸν τῶν δημο-

τολογίων και Μητρώων τῶν Δήμων και Κοινοτήτων, στρατολογίας κ.λ.π.

7) Ἐπὶ μνημοσύνων τελουμένων α) εἰς χωρία και κωμοπόλεις μέχρι 5.000 κατοίκων δρχ. 5, β) εἰς κωμοπόλεις 5—10.000 κατοίκων δρχ. 10, και γ) εἰς πόλεις ἄνω τῶν 10.000 κατοίκων δρχ. 15.

8) Ἐπὶ τῶν ἀποδείξεων τῶν δαπανῶν τῶν Ἰ. Ναῶν κληρικόσημον πρὸς 10/ο.

Ὑπὸ τῶν Αἰδεσ. ἐφημερίων, οἵτινες ἐνεργοῦν ἢ συμπράττουν κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν πιστοποιητικῶν και λοιπῶν ἐγγράφων και τὴν θεώρησιν τῶν δαπανῶν τῶν Ἰ. Ναῶν κ.λ.π. ἀναμένομεν, ὅπως παρακολουθοῦν τὴν κανονικὴν κληρικοσήμανσιν τούτων.

Εἶναι περιττὸν ἴσως νὰ λεχθῆ, ὅτι ἐκ τῆς πλήρους ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τούτων κατασφαλίζονται οἱ πόροι τοῦ Ταμείου, ἐκ τῆς κανονικῆς και πλήρους εἰσπράξεως τῶν ὁποίων ἤρτηται και ἡ ἐκπλήρωσις τῶν πρὸς τοὺς ἠσφαλισμένους ὑποχρεώσεων τοῦ Ἰδρύματος.

Ἀπὸ 17—7—64 ἕως 10—8—64 ἐχορηγήθησαν παρὰ τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. αἱ κάτωθι συντάξεις και ἐφ' ἄπαξ βοηθήματα:

Πρ ε σ β υ τ έ ρ α ν Ἀ ρ γ υ ρ ῆ ν Χ ρ. Ἀ γ γ ε λ ο π ο ῦ λ ο υ, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φιλίππων και Νεαπόλεως, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 569. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 27.175.—Πρ ε σ β υ τ έ ρ α ν Ἐ λ έ ν η ν Δ. Μ π ό μ π ο λ α, Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κορινθίας, γ' μισθολογικῆς κατηγορίας. Σύνταξις δρχ. 651. Ἐφ' ἄπαξ δρχ. 27.421.

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΑΜΟΥ ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΟΜΟΙ 1-5

ΕΚΑΣΤΗ ΣΕΙΡΑ ΔΡΧ. 300

Πωλοῦνται εἰς τὰ Γραφεῖά μας, ἀποστέλλονται δὲ και ταχυδρομικῶς ἐλεύθερα ταχυδρομικῶν τελῶν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλιοθήκην Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἐστάλησαν ζητηθέντα τεύχη. — Αἰδεσιμ. Ἰωαννίδην Χαράλαμπην, Μεσορώπην Καβάλλας. Ἐκ τῆς ἐπιστολῆς σας ἐπληροφορήθημεν περὶ τῆς χειροτονίας σας τὸ πρῶτον, ἤδη σᾶς ἐνεγράψαμεν καὶ ἀποστέλλομεν εἰς ὑμᾶς τὰ τεύχη ἀπὸ 1—1—63 ἕως νῦν, ἐντεῦθεν δὲ τακτικῶς. — Αἰδεσιμ. Ρέτσον Παναγιώτην, Καπελέτον Ἡλείας. Σᾶς ἐνεγράψαμεν καὶ ἀποστέλλομεν εἰς ὑμᾶς τακτικῶς τὰ τεύχη, καθὼς καὶ τὰ δύο προηγούμενα τοῦ παρόντος. Πληροφορησατέ μας τὴν παλαιὰν διεύθυνσίν σας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν δι' εὐχὰς σας. — Γαλλικὸν Ἰνστιτούτον Ἀθηνῶν, Σίνα 29, Ἀθήναι. Ἀπεστάλη ὑμῖν ζητηθὲν τεύχος. — Αἰδεσιμ. Δημητράκην Παναγ., Ψάρι-Νεμέας. Σᾶς ἀπετείλαμεν τὸ ὑπ' ἀριθμ. 13 τεύχος καὶ τὸ βιβλίον «Εὐεργετινός». — Αἰδεσιμ. Λαλιπτίτην Δημ., Εὐλόκαστρον Κορινθίας. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστείλαμεν εἰς ὑμᾶς τὰ ἀπὸ 15—3—64 ἕως νῦν κυκλοφορήσαντα τεύχη. — Αἰδεσιμ. Σακελλάριον, Κορυφῆ-Κιλίς. Ἀπαντῶμεν εἰς ὑμᾶς δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς. Ἦδη ἐνεγράφητε ἐκ νέου καὶ ἀποστέλλομεν τακτικῶς τὰ τεύχη. — Αἰδεσιμ. Μπαμπάναν Ἀπόστολον, Ἀντιφιλιπποὶ Καβάλλας. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσίν σας. — Αἰδεσιμ. Παυλίδην Παύλον, Κάτω Ἰωνικὸν Εἰάνθης. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσίν σας. — Αἰδεσιμ. Καρχελάκην Νικόλαον, Ἐμπυρον Κρήτης. Ἀπεστάλη ὑμῖν τὸ ζητηθὲν τεύχος. — Κύριον Μουμουρην Νικόλαον, Κέρκυραν. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσίν σας. — Αἰδεσιμ. Κουβέλλην Δαμασκηνόν, Τριταῖαν Παρνασσίδος. Ἐνεγράφητε καὶ ἀποστέλλομεν εἰς ὑμᾶς ἀμφοτέρω τὰ περιοδικά. — Αἰδεσιμ. Στέφον Δημήτριον, Λαμίαν. Ἐγένετο ἡ ἀλλαγὴ εἰς τὴν διεύθυνσίν σας. — Αἰδεσιμ. Ρουμανᾶν Γεώργιον, Πετρίτσιον-Χατζῆ-Μεσσηνίας. Ἐνεγράφητε καὶ ἀπεστάλησαν εἰς ὑμᾶς τὰ τεύχη ἀπὸ 1-2-64 ἕως νῦν. — Κύριον Τζιαμούρταν Ζήσην, Καθηγητὴν Μάρκον Τρικκάλων. Ἐνεγράφητε καὶ σᾶς ἀπηντήσαμεν δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς. — Αἰδεσιμ. Νικόλαον Π. Μακεδονίαν. Ἀναγνώρισις προϋπηρεσίας εἶναι δυνατὴ μόνον ἐφ' ὅσον αὕτη παρεσχῆθη εἰς τὸ Δημόσιον ἢ εἰς Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οὐχὶ δὲ εἰς ἰδιώτας, ἀνεξαρτήτως ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τοὺς τελευταίους τούτους ὑπῆρχεν ἀσφάλισις εἰς τὸ Ι.Κ.Α. Ἐπομένως ὁ χρόνος ἀσφαλίσεώς σας εἰς τὸ Ι.Κ.Α. δὲν ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ ἀναληφθοῦν τὰ καταβληθέντα μέχρι τῆς χειροτονίας σας ἀσφάλιστρα. Ὡσαύτως ὁ χρόνος τῆς στρατιωτικῆς ἠμείρας δὲν ὑπολογίζεται ὡς συντάξιμος. Λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς ἡλικίας σας σήμερον καὶ τοῦ προσφάτου τῆς χειροτονίας σας δὲν βλέπομεν τίνι τρόπῳ εἶναι δυνατόν νὰ λάβετε πλήρη σύνταξιν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ διανυόμενα ἔτη ὑπηρεσίας μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ 75ου ἔτους ἡλικίας τοῦ ἠσφαλισμένου εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε. δὲν θεωροῦνται συντάξιμα καὶ δὲ ἐπαυξάνουν τὴν σύνταξιν. Ἡ ἐξαγορὰ ἐφημεριακῆς ὑπηρεσίας δὲν δύναται νὰ ἐφαρμοσθῆ εἰς ὑμᾶς διὰ τὸν λόγον ὅτι τοιαύτην δὲν ἔχετε. Ἐν προκειμένῳ πρόκειται περὶ ἐφημεριῶν, χειροτονηθέντων καὶ ὑπηρετησάντων πρὸ τοῦ Ἰουνίου 1930, ἧτοι πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. Ὅσοι δύναται νὰ ἐξαγοράσουν τὴν πρὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Ταμείου ἐφημεριακὴν ὑπηρεσίαν των. Σεῖς ἀπὸ τῆς χειροτονίας σας ὑπῆρχητε εἰς τὴν ἀσφάλισιν τοῦ Τ.Α.Κ.Ε. καὶ διατελεῖτε ἔκτοτε ἐν ἀσφαλίσει. Ἐπομένως ὡς πρὸς τὸ ὕψος τῆς συντάξεώς σας ἰσχύει ὅ,τι σᾶς ἔχομεν γράψει. Τὸ ὕψος τοῦ ἐφ' ἀπαξ βοηθηματος εἶναι τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ ἱερέως, τὸν ὅποιον ἀναφέρετε εἰς τὴν ἐπιστολήν σας, διότι τὸ Ταμεῖον Ἀρωγῆς ἰδρῦθη μεταγενεστέρως καὶ κατ' ἀκλου-

θίαν ἔχετε τὰ αὐτὰ ἔτη συμμετοχῆς. Ἡ σύνταξις διαφέρει διότι σεῖς μὲν ἔχετε 25ετῆ συμμετοχὴν εἰς τὸ Τ.Α.Κ.Ε., ἐκεῖνος δέ, καίτοι νεώτερος, ἔχει 33 ἐτῶν τοιαύτην. Δὲν καθορίζεται ἕτερα κατηγορία κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως, ἀλλὰ ὁ ἠσφαλισμένος ἀκολουθεῖ τὴν αὐτὴν μισθολογικὴν κατηγορίαν τὴν ὅποιαν εἶχεν καὶ ἐν ἐνεργείᾳ. Ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατὴ διόρθωσις κατὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς συντάξεως. — Ἐ φ η μ ἔ ρ ι ο ν Ὑ π α ἰ θ ρ ο υ (Γ.Ι.Χ.). Δὲν ἀντελήφθητε καλῶς. Δὲν ἔχομεν ἀντίρρῃσιν διὰ τὸ χρησιμοποιούμενον ψευδώνυμον. Μόνον ποὺ χρησιμοποιεῖται ὑπὸ πολλῶν ἐφημερίων καὶ ἐνίοτε γίνεται σύγχυσις εἰς τὰς ἀπαντήσεις. Τὸ ζητηθὲν βιβλίον ἀπεστάλη ταχυδρομικῶς τὴν 20 Ἰουλίῳ. Ἐλπίζομεν ὅτι ἤδη θὰ εἶναι εἰς χεῖρας σας. Ἐφ' ὅσον ὁ ἠσφαλισμένος κατέστη συνταξιούχος καὶ εἰσέπραξεν τὸ ἐφ' ἀπαξ βοήθημά του, μετὰ τὸν θάνατόν του ἢ πρεσβυτέρα δὲν λαμβάνει ἐκ νέου ἐφ' ἀπαξ βοήθημα. Μόνον ἡ σύνταξις μεταβιβάζεται εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὴν ἀγαμὸν, ἐν προκειμένῳ, θυγατέρα τοῦ ἱερέως. Δὲν δίδονται δύο συντάξεις, μία εἰς τὴν πρεσβυτέρα καὶ μία εἰς τὴν θυγατέρα, ἀλλὰ μία, κατανεμομένη εἰς ἀμφοτέρας. Μετὰ τὸν γάμον τῆς θυγατρὸς τὴν σύνταξιν θὰ λαμβάνῃ ὁλόκληρον ἢ πρεσβυτέρα. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως, δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Ἄπὸ τὸν λόγον τοῦ στὴν Κοίμησι τῆς Θεοτόκου. Ἄποδ. Θεοδόση Σπεράντσα.—Φώτῃ Κόντογλου, Ἡ ἄχραντος Κοίμησις τῆς Θεοτόκου.—Εὐαγγέλου Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Παναγία, (τῶν θλιβομένων ἢ χαρᾶν).—Βασ. Ἡλιάδῃ, Πέραν τοῦ χειμάρρου τῶν κέδρων. Εἰς Γεθσημανὴ τὸ χωρίον, ποῦ ἔζησε καὶ ὅπου παρέδωσε τὸ πνεῦμα ἢ Παναγία. Ἡ ἀγάπη τοῦ ἐλληνικοῦ χριστιανισμοῦ.—Γεωργίου Στρατήγῃ, Τὸ πανηγύρι.—Θεοδόση Σπεράντσα, Τὸ εἰκοσιένα καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ἡ ἀντίστασις τοῦ Διάκου.—Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Ἀθ. Καλύβα, Ἱεροκήρυκος Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκίδος, Ὑψώσεις τοῦ Σταυροῦ.—Ἀρχιμ. Προκοπ. Παπαθεοδώρου, Πλειότερον καὶ καθαρώτερον φῶς στὴν νεολαϊκὴν μας.—«Φιλοθέου Ἀδολεσχίας» μέρος τέταρτον. Ψυχωφελεῖς ἐπιστاسίαι ἀπὸ τοὺς «Ἀριθμοὺς» ὑπὸ Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως. Ἄποδ. Θεοδόση Σπεράντσα.—Βασ. Μουστάκη, Ἄπὸ τὸν καιρὸ τῶν διωγμῶν. Ἡ μάρτυς Ἀγνή.—Εἰδήσεις τοῦ TAKE.—Ἀλληλογραφία.

Δι' ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντέον :
 Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
 Ὀδὸς Φιλοθέης 19, Ἀθῆναι - Τηλ. 227.689.

Τύποις : Μονοτυπικὰ Συγκροτήματα — ΤΣΙΡΩΝΗ — Τηλ. 533.805

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: Γ. Σ. Χρυσάφης, Ἱασονίδου 22, Σούρμενα